

Jordbruksutskottets betänkande

1982/83: 24

om statsbudgeten för budgetåret 1983/84 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde (prop. 1982/83: 100 bilaga 11)

NIONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas proposition 1982/83: 100 bilaga 11 jordbruksdepartementet med undantag av de anslag som är upptagna under avsnitten Skogsbruk samt Idrott och rekreation. Utskottets ställningstagande till skogsbruksanslagen redovisas i ett senare betänkande. Anslagen rörande idrott m. m. behandlas av kulturutskottet.

Jordbruksdepartementet m. m.

1. Jordbruksdepartementet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna A 1–A 4 (s. 12–14) och hemställer

1. att riksdagen till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 18 155 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksråd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 3 159 000 kr.,
3. att riksdagen till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 9 500 000 kr.,
4. att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Jordbrukets rationalisering m. m.

2. Lantbruksstyrelsen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 1 (s. 15–18) och hemställer att riksdagen

1. godkänner vad i propositionen anförts om statens lantbruksinformation,
2. till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 42 348 000 kr.

3. Lantbruksnämnderna. Regeringen har under punkt B 2 (s. 18–19) föreslagit riksdagen att till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 222 390 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 1008 av Christer Skoog (s) yrkas att riksdagen beslutar

att av medel under jordbrukshuvudtiteln B 2. Lantbruksnämnderna inrätta en tjänst som konsulent för pälsdjursnäringen i Blekinge län med placering i Sölvesborg.

I motion 1982/83: 1462 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar uttala att den totala arbetsinsatsen för rådgivning vid lantbruksnämnderna skall hållas på en minst oförändrad nivå i avvaktan på att ställning kan tas till förslag från 1982 års livsmedelsutredning.

I motion 1982/83: 1993 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att kompensera hushållningssällskapen med 1 milj. kr. per år för ökade kostnader genom förlusten av tjänstebrevsrätten i den kontaktfunktion som riksdagen tidigare ålagt hushållningssällskapen och att beloppet uppräknas i takt med eventuellt kommande portohöjningar.

Utskottet

Enligt regeringens förslag bör medel för lantbruksnämndernas verksamhet för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Därvid har beräknats 0,8 milj. kr. för vissa uppgifter inom det ekonomiska försvaret. Vidare förordas att full kostnadstäckning i fortsättningen tas ut för tjänster som lantbruksnämnd tillhandahåller på beställning och som rör jordbrukets och trädgårdsnäringens rationalisering.

Utskottet har inte något att erinra mot de framlagda förslagen och tillstyrker således att anslaget till lantbruksnämnderna för nästa budgetår förs upp med 222 390 000 kr.

Enligt motion 1462 har de besparingsåtgärder som under senare år vidtagits i samband med budgetbehandlingen av myndighetsanslagen bl. a. medfört att de resurser som inom lantbruksverket läggs ned på rådgivning kraftigt beskurits. Resurser för insatser på nya rådgivningsområden har i första hand skapats genom omprioriteringar inom den totala ramen för rådgivningsverksamheten. Detta har lett till att rådgivningen på flera av de traditionella områdena har urholkats vid lantbruksnämnderna. Motionärerna framhåller att rådgivningen under de senaste decennierna utgjort ett centralt instrument för att uppnå den fortlöpande rationalisering som förutsatts i de jordbrukspolitiska besluten. Betydelsen av en högkvalitativ och effektiv rådgivning för att uppnå de jordbrukspolitiska målen i framtiden torde enligt motionärernas mening snarare öka än minska. Motionärerna accepterar i och för sig att besparingskrav nu, liksom tidigare, ställs på lantbruksverket. Mot bakgrund av vad tidigare anförts anser motionärerna emellertid att besparingskraven på lantbruksnämndernas verksamhet inte får gå ut över rådgivningen. Motionen utmynnar i en hemställan att riksdagen uttalar sig för att den totala arbetsinsatsen för rådgivning vid lantbruksnämnderna hålls på en minst oförändrad nivå i avvaktan på att ställning tas till förslag från 1982 års livsmedelsutredning.

Utskottet har tidigare vid upprepade tillfällen gett uttryck för sin upp-

fattning att lantbruksnämndernas rådgivning är ett av de viktigaste medlen för att främja jordbrukets rationalisering. Mot angiven bakgrund anser utskottet det givetvis angeläget att alla möjligheter tas till vara för att inom ramen för tillgängliga resurser utforma rådgivningsverksamheten så ändamålsenligt som möjligt. Utskottet vill emellertid erinra om att det i första hand åvilar lantbruksstyrelsen att inom givna anslagsramar leda och övervaka verksamheten vid lantbruksnämnderna och ta de initiativ som erfordras för att tillse att den statliga rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område utformas så rationellt och effektivt som möjligt. Som bl. a. redovisas i samband med lantbruksstyrelsens anslagsäskanden görs också inom lantbruksverket förutom fortlöpande studier av olika delar av verksamheten regelbundet större och mera genomgripande översyner av hela verksamhetsområden. Som exempel kan nämnas den översyn av rådgivningsverksamheten inom vissa glesbygder som redovisades för riksdagen vid budgetbehandlingen år 1979.

Enligt lantbruksstyrelsen har tendenserna till betydande överskottsproduktion inneburit stor restriktivitet vad gäller åtgärder som leder till ökad produktion av vissa jordbruksprodukter. Rådgivningen måste den närmaste framtiden därför inriktas på att inom ramen för totalt sett oförändrad eller något minskande produktionsvolym stimulera till olika kostnadssänkande åtgärder vid de enskilda företagen. Insatserna kommer att koncentreras till de mest utsatta grupperna av företag som efter olika insatser bedöms ha goda förutsättningar för en fortsatt drift.

Det bör i sammanhanget nämnas att regeringen, enligt vad utskottet erfarit, har för avsikt att i särskilt sammanhang låta se över frågan om den statliga rådgivningen till jordbruket.

Utskottet föreslår under hänvisning till det anförda att motion 1462 lämnas utan ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

I motion 1008 hemställs att riksdagen beslutar att av medel under nu behandlat anslag inrätta en tjänst som konsulent för pålsdjursnäringen i Blekinge län med placering i Sölvesborg. Ifrågavarande befattningshavare skulle bl. a. svara för viss rådgivningsverksamhet som komplettering av en planerad gymnasieutbildning på området.

Utskottet får med anledning av ifrågavarande motionsyrkande erinra om att pålsdjursuppfödningen enligt gällande regler ej räknas till jordbruksproduktion och därför inte faller inom ramen för lantbruksorganisationens normala rådgivningsverksamhet. Statligt stöd till investeringar i pålsdjursfarmor utgår f. n. bara inom det område som kan erhålla glesbygdssöd. Med hänvisning till vad i det föregående anförts rörande lantbruksstyrelsens ansvar för prioriteringen av rådgivningsresurserna under anslaget avstyrker utskottet motion 1008.

I motion 1993 föreslås att riksdagen beslutar att kompensera hushållningssällskapen med 1 milj. kr. per år för ökade kostnader genom förlust av tjänstebrevsrätten i den kontaktfunktion som riksdagen tidigare ålagt

hushållningssällskapen och att beloppet uppräknas i takt med eventuellt kommande portohöjningar.

Som i motionen anføres har hushållningssällskapen enligt riksdagens beslut sedan 1967 haft tjänstebrevsrätt i sin verksamhet som kontaktorgan mellan lantbruksnämnderna och näringsutövarna. Mellan hushållningssällskapen och lantbruksnämnderna finns via lantbruksstyrelsen avtal beträffande sällskapens funktion som kontaktorgan. Enligt dessa avtal har sällskapen bl.a. förbundit sig att utge periodiska publikationer, som lantbruksnämnderna använder för att förmedla information om lantbruksnämndernas verksamhet, artiklar i aktuella frågor, kallelser till kurser m. m.

Med stöd av riksdagens beslut hösten 1980 (prop. 1980/81: 20, TU 1980/81: 6, rskr 1980/81: 101) om besparingar i statsverksamheten, m. m. beslöt regeringen året därpå att tjänstebrevsrätten fr.o.m. den 1 januari 1983 skulle upphöra för bl.a. hushållningssällskapen och Hushållningssällskapens förbund.

Enligt de riktlinjer för avveckling av tjänstebrevsrätten för icke statliga organ som redovisades för riksdagen år 1980 och därvid lämnades utan erinran fick eventuell kompensation till berörda organ, om särskilda skäl förelåg, prövas av regeringen. Sådan kompensation har genom regeringsbeslut den 9 september 1982 för innevarande budgetår tillförsäkrats hushållningssällskapen på så sätt att lantbruksstyrelsen medgivits använda förevarande anslag härför och för ändamålet får överskrida detsamma med 500 000 kr. Frågor om eventuell ytterligare kompensation till hushållningssällskapen för den avvecklade tjänstebrevsrätten ankommer det sålunda på regeringen att pröva. Med anledning härav föreslår utskottet att motion 1993 lämnas utan ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 222 390 000 kr.,
2. beträffande lantbruksnämndernas rådgivning att riksdagen avslår motion 1982/83: 1462,
3. beträffande tjänst som konsulent för pälsdjursnäringen i Blekinge att riksdagen avslår motion 1982/83: 1008,
4. beträffande kompensation till hushållningssällskapen för avvecklad tjänstebrevsrätt att riksdagen avslår motion 1982/83: 1993.

4. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 3 (s. 19–21) och hemställer att riksdagen

1. medger att under budgetåret 1983/84 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 50 000 000 kr.,
2. till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 65 000 000 kr.

5. Markförvärv för jordbrukets rationalisering. Regeringen har under punkt B 4 (s. 21–24) föreslagit riksdagen att

1. medge att lantbruksstyrelsen för jordfundsändamål får disponera en rörlig kredit av 25 000 000 kr. i riksgäldskontoret t. o. m. den 30 juni 1985,

2. medge att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark får disponera en rörlig kredit av 150 000 000 kr. i riksgäldskontoret för år 1984,

3. till Markförvärv för jordbrukets rationalisering för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 477 av Ulla Ekelund (c) yrkas

1. att riksdagen avvisar förslaget att lantbruksstyrelsen skall till domänverket försälja den skog som inköps av skogsbolag,

2. att riksdagen som sin mening uttalar att jord- och skogsbrukare i likhet med vad som nu är fallet skall ha möjlighet att genom köp av lantbruksstyrelsen komplettera sin skog.

I motion 1982/83: 492 av Börje Hörnlund m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att statens jordfond fortsätter sin verksamhet,

2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att domänverket åläggs att aktivt minska sitt skogsmarksinnehav genom försäljning av skogsmark till såväl kompletteringar av befintliga jord- och skogsbruk som till skogsutbildade som önskar arbeta som skogsbrukare.

I motion 1982/83: 1465 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen med avslag på regeringens förslag angående markförvärv för jordbrukets rationalisering beslutar

1. att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark får disponera en rörlig kredit av 200 milj. kr. i riksgäldskontoret för år 1984,

2. att lantbruksstyrelsen även fortsättningsvis skall få använda sin rörliga kredit för en aktiv inköps- och försäljningsverksamhet till enskilda jord- och skogsbrukare och att domänverket icke skall ha någon förtur till befintliga eller kommande jordfundsfastigheter.

I motion 1982/83: 2000 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen avslår regeringens förslag om att skogsmark i första hand skall erbjudas domänverket.

I motion 1982/83: 2114 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen avvisar förslaget i budgetpropositionen om att mark som utbjuds av skogsbolag i första hand skall tillföras domänverket,

2. att riksdagen begär förslag från regeringen syftande till att statens mark i domänverkets förvaltning också skall användas för strukturrationaliseringsändamål.

I motion 1982/83:2156 av Nils-Olof Gustafsson m. fl. (s, m, c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen beslutar att uttala att den i budgetpropositionen föreslagna förköpsrätten för domänverket till bolagsskog inte generellt bör gälla gentemot brukare med behov av tilläggsskog eller för bildande av självständiga skogsbruksfastigheter.

I motion 1982/83:2171 av Margaretha af Ugglas och Arne Andersson i Ljung (båda m) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1982/83:2169, att riksdagen beslutar att domänverket genom försäljning av delar av skogsinnehavet skall medverka i det enskilda jord- och skogsbrukets rationalisering.

Utskottet

Lantbruksstyrelsen disponerar sedan budgetåret 1978/79 en rörlig kredit i riksgäldskontoret för större förvärv av mark från domänverket och skogsbolag. Krediten har haft betydelse när det gällt att lösa likviditetsproblem för vissa skogsbolag. Marken har därefter försålts i syfte att förstärka kombinerade jord- och skogsbruksföretag med skogsmark. Krediten uppgår för år 1983 till 200 milj. kr.

Utbudet av fastigheter från skogsbolagen förväntas i fortsättningen minska. Enligt jordbruksministerns mening bör inriktningen vara den att skogsmark som fortsättningsvis utbjuds av bolagen i första hand bör erbjudas domänverket. Detsamma bör, med beaktande av skogsbrukets strukturrationalisering, gälla för den mark som lantbruksstyrelsen förvärvat med anlitande av den sistnämnda rörliga krediten. Jordbruksministern föreslår samtidigt att denna rörliga kredit successivt avvecklas. För år 1984 bör enligt propositionen en kredit av 150 milj. kr. vara tillräcklig. Några ytterligare inköp av skogsmark med anlitande av krediten bör i princip inte ske utom vad avser mindre kompletteringsköp.

I ett antal motioner anföras invändningar mot regeringens förslag att domänverket i fortsättningen skall ha generell företrädesrätt till skogsmark som utbjuds av skogsbolagen liksom också till den mark som lantbruksstyrelsen förvärvat med anlitande av nyssnämnda rörliga kredit. Motionärerna anser starka skäl tala för att den ifrågavarande markanskaffningen får fortsätta enligt nuvarande riktlinjer, innebärande att marken i första hand bör tillföras bestående lantbruk eller användas för byte med andra skogsägare. Regeringens förslag rörande domänverkets företrädesrätt till ifrågavarande markförvärv avvisas sålunda i motionerna 477, 492, 1465, 2000 och 2114. I motionerna 492, 2114 och 2171 förs i stället fram yrkanden om uttalanden från riksdagens sida syftande till att domänverket borde åläggas att genom försäljning av delar av sitt skogsinnehav medverka i jord- och skogsbrukets strukturrationalisering. I flertalet motioner accepteras den av regeringen förordade nedskärningen av kreditramen från 200 milj. kr. till 150 milj. kr. för år 1984. Enligt motion 1465 (yrkande 1) bör dock ifrågavarande kreditram bibehållas vid 200 milj. kr.

I motion 2156 yppas också viss tveksamhet till regeringens förslag angående förköpsrätt för domänverket när bolagsskog skall försälas. Blir detta regel och utnyttjas i ett län som Jämtland, så kommer det enligt motionärernas mening att kunna förhindra uppbyggande av rationella, bärkraftiga familjejordbruk. Motionärerna förutsätter därför att den av regeringen föreslagna åtgärden inte blir generell utan kan handhas utifrån de förutsättningar som föreligger i resp. region. Domänverkets behov av skogsmark måste kunna tillgodoses genom kompensation i andra områden.

Utskottet vill erinra om att den stora ägosplittringen är ett av de stora problemen inom skogsbruket i dag. På grund härav finns det skäl att använda det utbud av skogsmark som förekommer till att förbättra ägostrukturen. Detta bör givetvis gälla såväl privatskogsbruket som annat skogsbruk. För att detta syfte skall uppnås är det angeläget att större och väl arronderade markinnehav som försäls inte bryts sönder. Enligt utskottets mening framstår det mot angiven bakgrund som naturligt att staten, när det gäller större skogsförvärv, i första hand ger domänverket möjlighet att bedöma sitt behov av bättre ägostruktur i förevarande sammanhang.

Utskottet delar den i propositionen uttryckta uppfattningen att skogsmark som i fortsättningen bjuds ut av skogsbolagen i första hand bör erbjudas domänverket och att detsamma bör gälla för den mark som lantbruksstyrelsen förvärvat med anlåtande av den rörliga krediten på f. n. 200 milj. kr. Som jordbruksministern anför kan utbudet av fastigheter från skogsbolagen förväntas minska. Utskottet biträder förslaget att ifrågavarande rörliga kredit successivt avvecklas. För år 1984 bör som jordbruksministern anför en kredit av 150 milj. kr. vara tillräcklig.

Utskottet är väl medvetet om den roll som det kombinerade jord- och skogsbruket spelar exempelvis i Norrlands inland. Naturligtvis är det av betydelse att strukturrationaliseringen även i detta sammanhang kan fortgå i erforderlig omfattning.

Som framgår av jordbruksministerns svar den 1 februari 1983 på fråga om rätten att förvärva skogsmark från skogsbolag är heller inte avsikten med uttalandena i propositionen att förhindra enskilda jord- och skogsbrukare, som är i behov av kompletterande skogsmark, att köpa sådan. Rationaliseringsfastigheter bör enligt de allmänna riktlinjerna för jordbrukets och skogsbrukets strukturrationalisering och med hjälp av jordfonden användas till sådan komplettering. Jordbruksministerns uttalanden i budgetpropositionen syftar på de samlade större utbud av fastigheter som kan komma från skogsbolag. I dessa fall bör domänverket i första hand ha möjlighet att köpa. Om önskemål om köp från verkets sida i ett sådant fall inte föreligger, bör givetvis enskilda jord- och skogsbrukare kunna förvärva mark.

Vad utskottet här anför innebär att utskottet såvitt avser inriktningen av verksamheten när det gäller större förvärv av skogsmark från skogsbola-

gen instämmer i regeringens uttalanden och således avstyrker motionerna 477, 492 yrkande 1, 1465 yrkande 2, 2000 yrkande 3 och 2114 yrkande 1.

Likaså avstyrker utskottet motionerna 492 yrkande 2, 2114 yrkande 2 och 2171 i vad avser försäljning av vissa delar av domänverkets markinnehav.

Vad gäller storleken på den särskilda rörliga krediten innebär utskottets ställningstagande att utskottet avstyrker motion 1465 yrkande 1.

Syftet med motion 2156 yrkande 5 bör som framgår av det föregående kunna tillgodoses utan något särskilt uttalande från riksdagens sida. Motionsyrkandet synes därför inte påkalla någon ytterligare åtgärd.

Regeringens förslag under denna punkt föranleder inte någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. beträffande vissa större förvärv av skogsmark från skogsbolag
 - a) att riksdagen avslår motionerna 1982/83: 477, 1982/83: 492 yrkande 1, 1982/83: 1465 yrkande 2, 1982/83: 2000 yrkande 3 och 1982/83: 2114 yrkande 1,
 - b) att riksdagen lämnar motion 1982/83: 2156 yrkande 5 utan ytterligare åtgärd,
2. beträffande domänverkets medverkan i strukturrationaliseringen att riksdagen avslår motionerna 1982/83: 492 yrkande 2, 1982/83: 2114 yrkande 2 och 1982/83: 2171,
3. att riksdagen medger att lantbruksstyrelsen för jordfondsändamål får disponera en rörlig kredit av 25 000 000 kr. i riksgäldskontoret t. o. m. den 30 juni 1985,
4. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1465 yrkande 1 medger att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark får disponera en rörlig kredit av 150 000 000 kr. i riksgäldskontoret för år 1984,
5. att riksdagen till *Markförvärv för jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

6. Lån med uppskjuten ränta. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 5 (s. 24) och hemställer

att riksdagen till *Lån med uppskjuten ränta* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

7. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Regeringen har under punkt B 6 (s. 25–27) föreslagit riksdagen att

1. medge att för budgetåret 1983/84 statlig kreditgaranti lämnas för lån till jordbrukets rationalisering m. m., trädgårdsnäringens rationalisering m. m., rennäringsens rationalisering m. m. och för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt 520 000 000 kr.,

2. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1459 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 6), att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag om en enprocentig avgift på utestående lånebelopp för kreditgarantier för lån till jordbrukets och trädgårdsnäringens rationalisering m. m.

Utskottet

För budgetåret 1983/84 bör enligt propositionen statlig garanti beräknas för lån till jordbrukets rationalisering m. m. med 452 milj. kr., för lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. med 65 milj. kr., för lån till rennäringens rationalisering m. m. med 2,5 milj. kr. och för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med 0,5 milj. kr. eller sammanlagt 520 milj. kr.

Regeringens förslag innebär bl. a. att garantiramen för lån till jordbrukets rationalisering minskas med 45 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetår medan ramen för lån till trädgårdsnäringens rationalisering ökas med 15 milj. kr.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag i nu redovisat avseende. Liksom hittills bör regeringen kunna jämka mellan de olika ändamålen. Som föreslås i propositionen bör anslaget för nästa budgetår tas upp med 20 milj. kr.

Enligt uttalanden i årets finansplan bör statliga kreditramar i princip inte innehålla något subventionselement. På utestående garantibelopp bör därför normalt tas ut en garantiavgift för att täcka förlustrisken, kostnaderna för administration m. m. För statliga kreditgarantier som lämnas framgent bör således i normalfallet utgå en kreditgarantiavgift, som täcker dessa kostnader. För garantisystem som ännu inte är avgiftsbelagda kommer en garantiavgift om normalt 1 % per år på utestående garantibelopp att tas ut för de garantier som fortsättningsvis beviljas.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts förordrar jordbruksministern under nu förevarande punkt att en avgift av 1 % på utestående lånebelopp tas ut fr. o. m. nästa budgetår. Avgiften avser endast garantier som lämnas efter budgetårsskiftet.

Enligt motion 1459 bör riksdagen avvisa regeringens förslag i nu förevarande del. Förslaget är enligt motionärernas mening olyckligt från flera synpunkter. Det framhålls att en höjd ränta på de nya lånen främst drabbar dem som har för avsikt att nyetablera sig. Vidare kan man svårigen överblicka hur en höjd ränta kommer att påverka efterfrågan på statliga kreditgarantier. Den favör som funnits i lånevillkoren elimineras praktiskt taget helt, vilket kommer att inverka negativt på investeringsverksamheten i jordbruket.

Utskottet delar uppfattningen att en kreditgaranti i princip inte bör vara förknippad med någon subvention. Utskottet kan för sin del biträda förslaget att en avgift av 1 % i likhet med vad som gäller för andra områden fortsättningsvis tas ut även på kreditgarantier för lån till jordbrukets ratio-

nalisering m. m. Detta innebär att utskottet ansluter sig till de synpunkter som anförs i propositionen och avstyrker motion 1459 i motsvarande del.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att för budgetåret 1983/84 statlig kreditgaranti lämnas för lån till jordbrukets rationalisering m. m., trädgårdsnäringsens rationalisering m. m., rennäringsens rationalisering m. m. och för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt 520 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.,
3. beträffande avgift för kreditgarantier
att riksdagen avslår motion 1982/83: 1459 yrkande 6.

8. Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 9 (s. 28) och hemställer

att riksdagen till *Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 100 000 kr.

9. Främjande av husdjursaveln m. m. Regeringen har under punkt B 10 (s. 28–29) föreslagit riksdagen att till Främjande av husdjursaveln m. m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1992 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående finansiering av ridhusanläggning vid Flyinge.

Utskottet

Från förevarande anslag bestrids bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer. Vidare utgår från anslaget stöd åt hästaveln. Detta koncentreras i huvudsak till hästpremiering, hingsthållning och bidrag till vissa andra kvalitetsbefrämjande åtgärder enligt beslut av 1966 års riksdag.

Förslaget bör enligt propositionen föras upp med oförändrat belopp av 1 020 000 kr. för nästa budgetår. Förslaget föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet har funnit lämpligt att i detta sammanhang även redovisa sitt ställningstagande till den under allmänna motionstiden väckta motionen 1992 rörande finansiering av ridhusanläggning vid Flyinge. Utskottet får härvid anföra följande.

Riksdagen beslöt föregående år (prop. 1981/82: 198, JoU 1981/82: 39, rskr 1981/82: 337) att den statliga verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri vid Flyinge fr. o. m. den 1 januari 1983 skulle avvecklas. Ansvar

för verksamheten vid depån skulle därefter överlåtas på en stiftelse med representanter för hästaveln och hästsporten. Motivet härtill var att den största efterfrågan på hästar numera kommer från enskilt håll och att avelsarbetet därmed syftar till att få fram bra rid- och tävlingshästar. Riksdagen bemyndigade samtidigt regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följde av det avtal som träffats mellan staten och berörda intressenter om den fortsatta verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri. I enlighet med detta avtal skulle stiftelsen erhålla dels ett räntefritt lån på 2,5 milj. kr. för att säkerställa verksamheten i ett inledningsskede, dels ett räntefritt lån på 1 milj. kr. för uppförande av ett ridhus i Flyinge. Det förstnämnda lånet som enligt avtalet förutsattes avskrivas efter fem år borde ställas till stiftelsens förfogande den 1 januari 1983. Lånet för uppförande av ridhus skulle enligt avtalet ställas till stiftelsens förfogande vid byggstarten. Ridhuslånet skulle amorteras, i den mån stiftelsens verksamhet gav överskott, med belopp som årligen motsvarade hälften av överskottet. Återstående del av lånet skulle avskrivas efter fem år från den tidpunkt då lånet lyftes. För nu ifrågavarande båda ändamål har för innevarande budgetår under tionde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 3,5 milj. kr. till Lån till stiftelse för hästavel m. m. i Flyinge.

Enligt motion 1992 har det numera visat sig att länsantikvarieämbetet i Malmöhus län genom sina ställningstaganden på ett avgörande sätt har förändrat de ekonomiska förutsättningarna för ovan nämnda ridhusprojekt. Någon till- eller ombyggnad av den befintliga ridhusbyggnaden är enligt länsantikvariern otänkbar. Någon nybyggnad i omedelbar anslutning till depån är ej heller realiserbar. Stiftelsen tvingas nu att projektera en helt fristående byggnad på betryggande avstånd från övriga anläggningar, vilken med grundarbeten, vatten, avlopp, värme etc. kommer att bli betydligt mera kostnadskrävande än vad som förutsattes i avtalsförhandlingarna.

Eftersom upprustningen av utbildningsförutsättningarna för både elever och hästmateriel var en viktig grund för stiftelsens möjligheter att bevara och vidareutveckla "Flyingetraditionen" framstår det enligt motionärernas mening som helt orimligt om denna grund skulle ryckas undan på grund av krav från en annan statlig myndighet. Med anledning härav anser motionärerna det som en synnerligen skälig åtgärd att det i avtalet utlovade räntefria lånebeloppet höjs med 4 milj. kr.

Mot bakgrund av det intresse som föreligger för en fortsatt högkvalitativ verksamhet på förevarande område bör det enligt utskottets mening vara möjligt att lösa den uppkomna intressekonflikten mellan stiftelse och kulturvårdande myndigheter på ett för båda parter tillfredsställande sätt. Utskottet anser sig därför inte böra påkalla någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 1992.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Främjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.,

2. beträffande finansieringen av ridhusanläggning vid Flyinge att riksdagen lämnar motion 1982/83: 1992 utan ytterligare åtgärd.

10. Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling och Främjande av rennäringen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 11 och B 12 (s. 29–31) och hemställer att riksdagen

1. till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 215 000 kr.,
2. till *Främjande av rennäringen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 2 590 000 kr.

Jordbruksprisreglering

11. Statens jordbruksnämnd och Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna C 1 och C 2 (s. 32–34) och hemställer att riksdagen

1. till *Statens jordbruksnämnd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 25 156 000 kr.,
2. till *Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 2 343 000 kr.

12. Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring och Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna C 4 och C 5 (s. 34–39) och hemställer att riksdagen

1. till *Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 43 000 000 kr.,
2. till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 102 084 000 kr.

13. Prisstöd till jordbruket i norra Sverige. Regeringen har under punkt C 6 (s. 39–40) föreslagit riksdagen att till Prisstöd till jordbruket i norra Sverige för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 273 000 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 1444 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas att riksdagen begär att regeringen snarast lägger fram förslag om förbättrat stöd till jordbruket i Dalarna.

I motion 1982/83: 1979 av Gunnar Björk i Gävle och Gunnel Jonäng (båda c) yrkas att riksdagen begär att regeringen snarast lägger fram förslag om förbättrat stöd till jordbruket i Gävleborgs län.

I motion 1982/83:2156 av Nils-Olof Gustafsson m. fl. (s, m, c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen beslutar att uttala att nuvarande stödområdesindelning för prisstöd ej bör ändras.

Utskottet

Under förevarande anslag bestrids kostnaderna för pristillägg enligt förordningen (1978:472) om prisstöd till vissa jordbruk (omtryckt 1980:490, ändrad senast 1982:960) och enligt kungörelsen (1973:508) om prisstöd till rennäringen (ändrad senast 1982:560).

För nästa budgetår beräknas med hänsyn till produktionsutvecklingen medelsbehovet under anslaget till 273 milj. kr. Beräkningen föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Som redovisas i propositionen har kommittén för översyn av stödet till jordbruket i norra Sverige avgett betänkandet (Ds Jo 1982:7) Statligt stöd till jordbruket i norra Sverige. Efter genomförd remissbehandling avser jordbruksministern att ta ställning till kommitténs förslag.

Enligt motionerna 1444 och 1979 bör riksdagen begära att regeringen på grundval av nyssnämnda utredningsarbete snarast lägger fram förslag om förbättrat stöd till jordbruket i resp. Dalarna och Gävleborgs län. I motion 2156 yrkande 5 föreslås i polemik mot ett av nyssnämnda kommitté framlagt förslag att riksdagen uttalar sig för att nuvarande stödområdesindelning i vad avser Jämtlands län inte ändras.

Den fortsatta behandlingen av ifrågavarande kommittébetänkande bör enligt utskottets mening inte föregripas. Utskottet förutsätter att beredningen inom regeringskansliet av förevarande ärende med hänsyn till ämnets vikt sker så snabbt som möjligt, utan att riksdagen behöver göra någon särskild framställning härom. Motionerna bör med hänsyn till det anförda inte föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Prisstöd till jordbruket i norra Sverige* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 273 000 000 kr.,
2. beträffande översyn av stödet till jordbruket i norra Sverige att riksdagen avslår motionerna 1982/83: 1444, 1982/83: 1979 och 1982/83: 2156 yrkande 4.

14. Bidrag till permanent skördeskadeskydd. Regeringen har under punkt C 7 (s. 40–41) föreslagit riksdagen att till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1983/84 anvisa ett anslag av 1 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 630 av Ulla Ekelund (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att baljväxter skall ingå i skördeskadeskyddet.

I motion 1982/83: 1446 av Ingvar Eriksson och Jan-Eric Virgin (båda m) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändring av nuvarande skördeskadeskydd,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att kokärt och åkerböna snarast ingår i skördeskadeskyddet,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag om någon form av katastrofskydd för de fältmässigt odlade grönsakerna.

Utskottet

Nuvarande tillskott till skördeskadefonden utgörs f. n. endast av ränta på inestående medel. Rantan uppgick för år 1981 till 63,7 milj. kr. och beräknas för år 1982 uppgå till ca 60 milj. kr. Totalt har fonden i räntemedel tillförts 366 milj. kr. sedan år 1961, skyddets första år. Under de fem senaste åren har fonden tillförts sammanlagt ca 434 milj. kr. Under samma tid har ca 378 milj. kr. utbetalats ur fonden. Fondens behållning är f. n. ca 470 milj. kr.

Regeringens förslag innebär att anslaget för nästa budgetår förs upp med ett formellt belopp av 1 000 kr.

I det ansträngda statsfinansiella läge som råder finner utskottet angeläget att budgeten inte belastas med utgifter som inte är absolut nödvändiga. Som i det föregående anförts uppgår behållningen på skördeskadefonden till ca 470 milj. kr. Med hänsyn härtill finner utskottet i likhet med regeringen tillräckligt att tillförseln till fonden under nästa budgetår liksom under det innevarande i princip utgörs endast av räntemedel. Propositionen tillstyrks därför i nu förevarande del.

Ett par vid årets början väckta motioner innehåller förslag till vissa ändringar i gällande regler för skördeskadeskyddet. Enligt motion 630 bör riksdagen uttala sig för att baljväxter inordnas i skyddet. Motsvarande förslag till ändringar framförs i motion 1446, vari också yrkas på förslag om någon form av katastrofskydd för de fältmässigt odlade grönsakerna.

Som redovisades vid behandlingen av liknande motionsyrkanden senhösten 1982 (se JoU 1982/83: 16) är skördeskadeskyddets utformning f. n. föremål för prövning inom regeringskansliet. Till grund för prövningen ligger de förslag som utredningen om skördeskadeskyddet lade fram i sitt betänkande (SOU 1979: 53) Nytt skördeskadeskydd. Bland de spörsmål som därvid diskuteras ingår också frågan om inordnande av ytterligare grödor i skördeskadeskyddet. Utredningens förslag syftar bl. a. till att göra det lättare att inordna även mindre allmänt odlade grödor i systemet. Vad särskilt gäller katastrofskydd för vissa grönsaker vill utskottet erinra om att ersättning för skador i sådana sammanhang redan nu i vissa fall kan utgå från det under tionde huvudtiteln uppförda anslaget Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m. Utbetalningar av bidrag från nämnda anslag för skador på trädgårdsgrödor gjordes senast förra året.

I avvaktan på resultatet av pågående överväganden i ämnet finner utskottet sig inte böra föreslå någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionerna.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till permanent skördeskadeskydd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett anslag av 1 000 kr.,
2. beträffande ändringar i skördeskadeskyddet
att riksdagen lämnar motionerna 1982/83: 630 och 1982/83: 1446 utan ytterligare åtgärd.

15. Administration av permanent skördeskadeskydd m. m. Regeringen har under punkt C 8 (s. 41–42) föreslagit riksdagen att till Administration av permanent skördeskadeskydd m. m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 37 964 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 2000 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet att minska administrationskostnaderna för skördeskadeskyddet.

Utskottet

Under detta anslag anvisas medel som disponeras av statistiska centralbyrån för att bekosta de objektiva skördeuppskattningarna, skördeskadeskyddets tekniska administration, lantbrukets företagsregister och därmed samordnad statistikproduktion samt jordbruksekonomiska undersökningen.

För nästa budgetår bör enligt propositionen medel för verksamheten beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Härvid har, i enlighet med vad statistiska centralbyrån föreslagit, beräknats ett minskat medelsbehov av 560 000 kr. på grund av att lantbruksräkningen år 1981 och trädgårdsräkningen år 1982 slutförts.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Enligt motion 2000 är det anmärkningsvärt att administrationen av skördeskadeskyddet kostar nära 38 milj. kr., när t. ex. utbetalningarna för 1981 års skador bara var 18 milj. kr. Motionärerna anser att administrationen måste ses över i syfte att minska administrationskostnaderna.

Utskottet vill i anslutning härtill framhålla att, som framgår av det föregående, administrationen av skördeskadeskyddet endast utgör en del av de olika utgiftsändamål som bestrids med medel från förevarande anslag. Omfattningen av skördeskadeersättningar kan växla starkt mellan åren. Utformningen av den administrativa verksamheten i fortsättningen av skördeskadeskyddet blir vidare givetvis beroende av resultatet av de pågående övervägandena inom regeringskansliet beträffande skördeska-

deskyddets framtida utseende. Med hänsyn till vad som anförts finner utskottet inte att motion 2000 påfordrar någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida i nu berörd del.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 37 964 000 kr.,
2. beträffande översyn av skördeskadeskyddets administration att riksdagen avslår motion 1982/83: 2000 yrkande 4.

Fiske

16. Fiskeristyrelsen m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 1–E 7 (s. 50–56) och hemställer att riksdagen

1. till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 24 229 000 kr.,
2. till *Statens lokala fiskeridministration* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 13 444 000 kr.,
3. till *Främjande av fiskerinäringen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 2 150 000 kr.,
4. till *Kursverksamhet på fiskets område* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 430 000 kr.,
5. till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 10 532 000 kr.,
6. till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 kr.,
7. godkänner vad i propositionen förordats om bidrag för åtgärder som kan förbilliga driften av fiskefartyg genom sänkt bränsleförbrukning,
8. medger att under budgetåret 1983/84 statsbidrag beviljas till fiskets rationalisering med sammanlagt högst 6 500 000 kr.,
9. till *Bidrag till fiskets rationalisering m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

17. Fiskerilån. Regeringen har under punkt E 8 (s. 56–57) föreslagit riksdagen att till Fiskerilån för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 799 av Mats Olsson m. fl. (s) yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av lånereglerna för fiskerilån.

Utskottet

Från anslaget beviljas fiskerilån. Bestämmelser om sådana lån finns i förordningen (1978: 516) om statligt stöd till fiskets rationalisering, m. m. (ändrad senast 1982: 243).

Stöd enligt förordningen kan endast lämnas till den som beviljats yrkesfiskelicens enligt förordningen (1978: 517) om licens för yrkesfiske. Fråga om stöd i form av fiskerilån m. m. prövas av fiskeristyrelsen. Yrkesfiskelicens meddelas av fiskeristyrelsen i fråga om fiske med fartyg som enligt sjölagens (1895: 35) definition är skepp (minst 12 m långt och 4 m brett) och i övriga fall av fiskenämnden.

Enligt motion 799 har fiskeristyrelsen avslagit en låneansökan från nyetablerade fiskare som tilldelats yrkesfiskelicens av fiskenämnden i Blekinge. Enligt motionen skulle avslaget ha motiverats med att fiskerilånen måste reserveras för redan etablerade fiskare. Motionärerna anser att beslutet är inkonsekvent med hänsyn till att fiskenämnden beviljat sökandena yrkesfiskelicens och att fiskeristyrelsen tidigare lämnat stöd till utveckling av en fiskberedningsindustri som sedermera, alltifrån starten, haft råvarubrist. Lånereglerna för fiskerilån bör därför ses över, hävdar motionärerna.

Utskottet vill framhålla att innehav av yrkesfiskelicens är en nödvändig förutsättning för beviljande av statligt rationaliseringsstöd, däribland fiskerilån. Fiskeristyrelsen svarar centralt för fördelningen av det samlade statliga stödet till fiskerinäringen. Styrelsens beslut kan överklagas. Något formellt stadgande om prioritering av redan etablerade fiskeföretag med åsidosättande av nyetablerade företag finns icke. Däremot uttalade dåvarande departementschefen i samband med antagandet av den nya fiskeripolitiken år 1978, att en särskild förutsättningsbedömning bör göras för att utröna om biologiska och marknadsmässiga förutsättningar finns för stödåtgärder, när frågan gäller stöd till bl. a. nyetablering (prop. 1977/78: 112, JoU 1977/78: 23, rskr 1977/78: 272).

Yrkesfiskelicenserna och stödet till fiskerinäringen liksom förhållandet mellan fiskeristyrelsens och fiskenämndernas bedömningar är föremål för fortlöpande överväganden. En särskild kommitté, (Jo 1981: 06) kallad fiskekommittén, har enligt sina direktiv bl. a. att överväga om det nuvarande licenssystemet bör ändras eller eventuellt ersättas med ett helt nytt system. Uppdraget till kommittén får ses bl. a. mot bakgrunden av att yrkesfiskelicensen innebar en nyhet för fiskerinäringen när den infördes år 1978 för att läggas till grund för det statliga rationaliseringsstödet. Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1983.

Den statliga fiskeriadминистраtionen har nyligen underkastats en revision av riksrevisionsverket. I RRV:s revisionsrapport av den 10 december 1982 påtalas att stora avvikelser förelägg mellan fiskenämndernas och fiskeristyrelsens bedömningar i stödärenden. I rapporten föreslås att viss omarbeting av lånereglerna görs, så att beslut i mindre stödärenden delegeras

till nämnderna som i gengäld av fiskeristyrelsen skulle erhålla utförligare policypreciseringar och någon typ av budgetramar att hålla sig inom. Revisionsrapporten övervägs f. n. inom fiskeristyrelsen.

Utskottet får med hänvisning till det anförda framhålla att de överväganden som på olika håll pågår synes ägnade att i väsentliga delar tillgodose motionens syfte. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen synes därför icke påkallad.

Medelsberäkningen under anslaget föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Fiskerilån* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.,
2. beträffande reglerna för fiskerilån
att riksdagen lämnar motion 1982/83: 799 utan ytterligare åtgärd.

18. Fiskberedningslån m.fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 9—E 13 (s. 57—60) och hemställer att riksdagen

1. till *Fiskberedningslån* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,
2. medger att under budgetåret 1983/84 statlig garanti beviljas för lån till fiskeföretag med sammanlagt högst 14 600 000 kr., för lån till fiskberedningsföretag med sammanlagt högst 8 000 000 kr., för lån till åtgärder som främjar fritidsfisket med sammanlagt högst 2 000 000 kr. och för främjande av försöksfiske intill ett sammanlagt belopp av 400 000 kr.,
3. till *Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. till *Kostnader för fiskeutredningar i vattenmål m.m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.,
5. till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m.m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
6. till *Bidrag till fiskare med anledning av avlysning av fiskevatten* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

19. Bidrag till fiskevård m.m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 15 (s. 61) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till fiskevård m.m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 5 020 000 kr.

Service och kontroll

20. Statens livsmedelsverk. Regeringen har under punkt F 1 (s. 62—63) föreslagit riksdagen att till Statens livsmedelsverk för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 54 230 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1440 av John Andersson m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen under bil. 11, F 1 Statens livsmedelsverk, beslutar anvisa ett med 2 000 000 kr. till 56 230 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Regeringens förslag innebär att medel för statens livsmedelsverk för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Vissa medel för personal förs enligt förslaget över från socialstyrelsen till livsmedelsverket som en följd av riksdagens beslut att överföra den centrala tillsynen över konsumtionsvattnet, m. m. från socialstyrelsen till livsmedelsverket den 1 juli 1983 (prop. 1981/82: 219, SoU 1982/83: 6, rskr 1982/83: 35).

I motion 1440 framhålls att livsmedelsverkets anslag har minskats med 2 % per budgetår under fem år i rad. Samtidigt innebär situationen med ständigt stigande livsmedelspriser stora krav på en effektiv livsmedelskontroll. Enligt motionärerna är minskade resurser till livsmedelskontrollen till stort men för såväl producenter som konsumenter. De föreslår därför en höjning av anslaget med 2 milj. kr. utöver vad regeringen förordat.

Med hänsyn till den återhållsamhet som det samhällsekonomiska och statsfinansiella läget kräver finner utskottet inte anledning frånga den i propositionen gjorda anslagsberäkningen. Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag och avstyrker motion 1440.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1440 till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 54 230 000 kr.

21. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 2—F 4 (s. 63—66) och hemställer att riksdagen

1. till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 29 859 000 kr.,
2. till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. till *Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 44 770 000 kr.

22. Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m. Regeringen har under punkt F 5 (s. 66—67) föreslagit riksdagen att till Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1471 av Inger Wickzén m. fl. (m, s, c, fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om justering av ersättning för bisamhällen som förintas till följd av att de drabbats av yngelröta.

Utskottet

Anslaget är avsett för kostnader och ersättningar i samband med bekämpande av eller beredskap mot smittsamma husdjurssjukdomar. Från anslaget utbetalas också ersättning för kostnader som uppkommit genom beslut om förintande av bisamhällen, för bitillsynsmännens arvoden m. m.

För kostnad eller förlust som har uppkommit genom tillsynsmans eller annan myndighets beslut om förintande av bisamhälle kan ersättning utgå av statsmedel. Ersättning för förintat bisamhälle i bigård får lämnas med 100 kr. för varje samhälle. Från ersättningsbeloppet skall avräknas en självrisk av 300 kr. Ersättningsbeloppet höjdes från 40 kr. till 100 kr. den 1 juli 1982 då samtidigt självrisken infördes.

I motion 1471 framhålls att ersättningen för förintade bisamhällen urholkats genom inflationen. Nuvarande ersättningsbelopp som fastställdes 1982 är visserligen högre än det tidigare gällande, men genom den nyinförda självrisken har biodlarens ersättning i praktiken ytterligare försämrats jämfört med tidigare, anför motionärerna. De anser att ersättningen för förlorade bisamhällen bör utgå med ett belopp som motsvarar bisamhällets bruksvärde för att vidmakthålla intresset hos odlarna att snabbt utrota yngelröta i hela landet.

Utskottet har i tidigare sammanhang vitsordat biodlingens betydelse för såväl växtodlingen som miljövården. Samhällsekonomiskt har bina sålunda en viktig funktion dels som honungsproducenter, dels som pollinatörer av vissa kulturväxter. Inte minst är värdet av binas pollinationsarbete betydande.

Dessa förhållanden låg bl. a. till grund för det beslut som riksdagen år 1974 på utskottets tillstyrkan fattade rörande vissa riktlinjer för det statliga stödet till biodlingen (prop. 1974: 24, JoU 1974: 8, rskr 1974: 146).

Då beslöts bl. a. att vissa kostnadsökningar för intensifierad bisjukdomsersättning skulle bestridas från förevarande förslagsanslag. I sammanhanget flyttades länsstyrelsernas dåvarande uppgifter i samband med bekämpningen av bisjukdomar över till lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna. För en sådan överflyttning ansågs bl. a. tala det nära sambandet mellan biskötsel och växtodling liksom det förhållandet att lantbruksstyrelsen förfogade över veterinärmedicinsk expertis.

Med anledning av den motion som nu behandlas har utskottet inhämtat att avtal om bisjukdomsförsäkring nyligen träffats mellan Sveriges biodlares riksförbund och Jordbrukets försäkringsbolag. Försäkringen som börjar löpa den 1 mars 1983 gäller för förintelse av bisamhälle samt de-

struktion eller desinfektion av kupa till följd av beslut enligt bisjukdomskungörelsen (1974: 212, ändrad 1982: 238). Premien för försäkringen utgör 6 kr. per samhälle och år. Ersättning enligt försäkringen utgår med 500 kr. för förintat bisamhälle och 500 kr. för destruktion och desinfektion av bikupa, tillsammans 1 000 kr. Enligt uppgift betraktas försäkringen till en början som försöksverksamhet. Lantbruksstyrelsen avser därför t. v. icke föreslå några ändringar av ersättningen enligt bisjukdomskungörelsen.

Utskottet vill ånyo framhålla biodlingens värde för växtligheten och miljövärden. Liksom lantbruksstyrelsen finner utskottet goda skäl avvakta utfallet av försäkringsverksamheten innan någon ändring vidtas i nuvarande regler om statlig ersättning för förintat samhälle. Motionens syfte synes i allt väsentligt tillgodosett genom det träffade försäkringsavtalet. Enligt utskottets mening bör motionen därför icke föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Medelsberäkningen under anslaget föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.,
2. beträffande åtgärder mot yngelröta i bisamhällen
att riksdagen lämnar motion 1982/83: 1471 utan ytterligare åtgärd.

23. Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 6–F 13 (s. 67–74) och hemställer att riksdagen

1. till *Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till *Bidrag till statens utsädeskontroll* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 5 005 000 kr.,
3. till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 215 000 kr.,
4. till *Statens lantbrukskemiska laboratorium: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
5. till *Bidrag till statens lantbrukskemiska laboratorium* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 6 612 000 kr.,
6. till *Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
7. till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 5 912 000 kr.,
8. till *Statens växtsortnämnd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 299 000 kr.

24. Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet och Bidrag till djurens hälso- och sjukvård. Regeringen har under punkterna F 14–F 15 (s. 74–77) föreslagit riksdagen att till Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr. och till Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 44 470 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 1454 av Eric Hägelmark och Hugo Bergdahl (båda fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om medel till djursjukhusens investeringskostnader.

I motion 1982/83: 1983 av Ingemar Hallenius och Gösta Andersson (båda c) yrkas att riksdagen beslutar att statens nettokostnad för distriktsveterinärverksamheten skall vara oförändrad.

Utskottet

Under anslaget F 14 tas upp ett formellt belopp av 1 000 kr. till uppdragsverksamhet vid lantbruksstyrelsen för djurens hälso- och sjukvård. Under anslaget F 15 föreslås för: Bidrag till distriktsveterinärorganisationen m. m. en medelsanvisning av 44 470 000 kr. Utskottet behandlar båda anslagen i ett sammanhang.

Riksdagen har i mars 1982 (prop. 1981/82: 122, JoU 1981/82: 31, rskr 1981/82: 261) beslutat om organisation och finansiering av djurens hälso- och sjukvård, m. m. fr. o. m. den 1 januari 1983. Lantbruksstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för bl. a. ärenden om den allmänna hälso- och sjukvården bland husdjuren, djurskyddet samt veterinärväsendet. Under lantbruksstyrelsen ansvarar lantbruksnämnderna för distriktsveterinärorganisationen i länen. Inom varje nämnd skall finnas en veterinärenhet. Chef för den veterinära enheten är en länsveterinär som i övrigt är tjänsteman hos länsstyrelsen. Antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen får uppgå till högst 390.

I veterinärtaxeförordningen (1975: 539, ändrad 1982: 1073) föreskrivs att vid varje förrättning som utförs av en distriktsveterinär utgår en särskild djursjukvårdsavgift, vars storlek bestäms av regeringen. Inom ramen för tillgängliga medel genom inflytande djursjukvårdsavgifter och särskilt anvisade medel under anslaget F 15 svarar lantbruksstyrelsen för kostnaderna för distriktsveterinärernas löner m. m. Djursjukvårdsavgiften uppgår f. n. till 20 kr. när förrättningen avser djur inom animalieproduktionen och hästar som används i jord- och skogsbruket och 40 kr. när förrättningen avser andra djur.

Jordbruksministern anför i propositionen att mycket talar för att finansieringen av djurens hälso- och sjukvård i ökad utsträckning bör bli en

angelägenhet för djurägarna. Han aviserar därför en höjning av djursjukvårdsavgiften vilken under budgetåret 1983/84 bör utgå med 25 kr. när förrättningen avser djur inom animalieproduktionen m. m. och 50 kr. när förrättningen avser andra djur. Posten djursjukvårdsavgifter har i planen beräknats med utgångspunkt i djurhälsoutredningens antagande att antalet förrättningar uppgår till ca en miljon per år. Jordbruksministern reserverar sig emellertid för att korrigeringar kan behöva göras sedan erfarenhet vunnits av det nya systemet. Genom avgiftshöjningen beräknas intäkterna från djursjukvårdsavgifter öka med 23,5 milj. kr. vilket möjliggör en minskning av bidraget till distriktsveterinärorganisationen med nära 11,6 milj. kr.

I motion 1983 hävdas att regeringen genom att skära ned bidraget till distriktsveterinärverksamheten frångått ett riksdagsbeslut år 1982. Motionärerna yrkar att statens nettokostnad för distriktsveterinärverksamheten skall vara oförändrad.

I den ovannämnda propositionen om organisation och finansiering av djurens hälso- och sjukvård våren 1982 anförde dåvarande jordbruksministern att det finns skäl som talar för att subventioneringen av djursjukvården relativt sett bör minska och att djurägarna i ökad utsträckning bör bära kostnaderna för denna. Han fann därför att en rimlig avvägning vore att statens nettokostnader förblev reellt oförändrade men att man inom ramen för dessa borde göra vissa omprioriteringar. Riksdagen anslöt sig till detta uttalande.

Utskottet delar den uppfattning som jordbruksministern uttalar och som riksdagen förra året gav uttryck för, att finansieringen av djurens hälso- och sjukvård i ökad utsträckning bör bli en angelägenhet för djurägarna. Den höjning av djursjukvårdsavgiften som aviseras i propositionen finner utskottet kunna motiveras med den senaste tidens kostnadsutveckling. Utskottet vill dock fästa uppmärksamheten på att ökad finansiering med djursjukvårdsavgifter kan medföra risk för att enskilda djurägare av kostnadsskäl drar sig för att tillkalla veterinär även i fall där insats av en sådan skulle erfordras. Risk kan givetvis också föreligga att en höjd djursjukvårdsavgift kan främja en ökad privatisering av veterinärväsendet, som på sikt kan bryta sönder den nuvarande statliga organisationen på området.

Utskottet förutsätter emellertid att regeringen med uppmärksamhet följer hithörande frågor och vidtar de åtgärder som kan finnas påkallade. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att det givetvis bör vara möjligt att väga in vissa delar av den ökade kostnaden för djursjukvården vid de årliga överläggningarna om jordbrukspriserna.

Med vad nu anförts anser sig utskottet kunna tillstyrka regeringens förslag under de två anslag varom nu är fråga. Någon ytterligare åtgärd med anledning av motion 1983 finner utskottet inte erforderlig. Motionen avstyrks således.

Utskottet har valt att i detta sammanhang även behandla motion 1454

om medel till djursjukhusens investeringskostnader. Motionärerna framhåller att det f. n. är nära nog omöjligt att skaffa pengar till djursjukhusens investeringskostnader och föreslår att en liten del av överskottet från AB Trav och Galopp avsätts till ändamålet.

Riksdagen har vid olika tillfällen uttalat att sluten djursjukvård inte är en statlig angelägenhet. Vid fjolårets riksmöte anfördes att animalieproduktionens djur endast i sällsynta fall behöver utnyttja djursjukhusen. Där behandlas huvudsakligen sällskapsdjur och sporthästar. Dock gör staten betydande insatser även för sällskapsdjuren genom att utbildningen av veterinärer m. m. kommer dessa till del (prop. 1981/82: 122, JoU 1981/82: 31, rskr 1981/82: 261).

När det gäller den nu aktuella motionen noterar utskottet att AB Trav och Galopp (ATG) är privatägt. Statens inflytande är säkrat genom att regeringen utser halva styrelsen inkl. ordföranden. ATG är enligt uppgift f. n. i färd med att bygga upp hästpolikliniker vid landets trav- och galoppbanor. Dessa kliniker står till förfogande för alla hästkategorier. I sammanhanget må även nämnas att vissa kommuner utnyttjar hundskattemedlen till att lämna bidrag åt djursjukhus.

Som framgår av den lämnade redogörelsen ger samhället visst stöd åt sällskapsdjurens sjukvård. Ett sådant stöd är enligt utskottets mening berättigat av djurskyddskäl och med hänsyn till dessa djurs sociala betydelse. Utskottet får dock framhålla att huvudansvaret för sällskapsdjurens sjukvård måste anses åvila djurägarna själva. Mot den bakgrunden är utskottet icke berett att tillstyrka motionärernas önskemål om ytterligare samhällsstöd åt djursjukhusen. Motionen avstyrks därmed.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1983 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 44 470 000 kr.,
3. beträffande medel till djursjukhusens investeringskostnader att riksdagen avslår motion 1982/83: 1454.

25. Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård och Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 16–F 17 (s. 77–78) och hemställer att riksdagen

1. till *Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 670 000 kr.,
2. till *Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 666 000 kr.

Utbildning och forskning

26. Sveriges lantbruksuniversitet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt G (s. 79–84) och hemställer att riksdagen

1. godkänner vad i propositionen förordats om ökad antagning till hortonomlinjen och trädgårdsteknikerlinjen,
2. godkänner vad i propositionen förordats om riktlinjer för veterinärutbildning och om minskad antagning till veterinärlinjen,
3. bemyndigar regeringen att besluta om inrättande av en allmän utbildningslinje benämnd djursjukvårdarlinjen om högst 40 poäng.

27. Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader. Regeringen har under punkt G 1 (s. 84–90) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster för professor (Lo 24) i enlighet med vad som förordats i propositionen,
2. till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 350 839 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 641 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts angående forskning, rådgivning och ökade fältförsök när det gäller alternativa odlingsformer och nyttjandet av alternativa odlingsformer i det konventionella jordbruket.

I motion 1982/83: 788 av Kerstin Anér (fp) yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till biodynamisk odling.

I motion 1982/83: 796 av Karin Israelsson och Börje Hörnlund (båda c) yrkas att riksdagen begär att regeringen vid lantbruksuniversitetet, Röbäcksdalen, utreder och framlägger förslag om försöksdrift med naturenlig jordbruks- och trädgårdsproduktion i huvudsak enligt (i motionen) framlagda riktlinjer.

I motion 1982/83: 1006 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ökad satsning på alternativa odlingsformer.

I motion 1982/83: 1466 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar anvisa ytterligare 4 milj. kr. under anslaget G 1 Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader.

I motion 1982/83: 1654 av Kerstin Göthberg och Larz Johansson (båda c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1982/83: 1653, att

riksdagen beslutar att tillföra Sveriges lantbruksuniversitet resurser för kurser motsvarande allmänna högskolans enstaka kurser för fortbildning av olika grupper på kvalificerad nivå inom JST-sektorn.

Utskottet

Från anslaget bestrids lönekostnader, lokalkostnader m. m. för den centrala förvaltningen, biblioteksorganisationen och konsulentavdelningen samt för den lantbruksvetenskapliga, veterinärmedicinska resp. skogsvetenskapliga fakulteten. Under anslaget räknas för nästa budgetår också in medel för verksamheten vid djursjukhuset i Skara. I propositionen föreslås att medel under anslaget beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. I sammanställningen har medel räknats för överföring av två tjänster som professor från SVA till veterinärmedicinska fakulteten.

Jordbruksministern framhåller forskarutbildningens och forskarrekryteringens betydelse. Han har därför beräknat medel för doktorandtjänster. Han förutsätter vidare att lantbruksuniversitetet genom omdisponeringar kan tillgodose angelägna resursbehov för forskarutbildningen. Resurser bör även tillföras lantbruksuniversitetet för att tillgodose vissa prioriterade forskningsområden. Vid anslagsberäkningen har därför räknats medel för en forskartjänst till förstärkning av den markökologiska forskningen och för en forskartjänst inom forskningsprogrammet för skogsproduktion.

I motion 1466 framhålls att årets budgetproposition på de flesta områden ger uttryck för en ökad satsning på forskningen. För lantbruksuniversitetets del innebär däremot budgetförslaget enligt motionen en nedskärning av anslaget med ca 8 milj. kr. Genom att anslaget innefattar också opåverkbara poster blir nedskärningen enligt motionärernas mening ca 2,5% på utbildning, forskning och administration. Den föreslagna nedskärningen kommer därför att medföra en kraftig minskning av lantbruksuniversitetets forsknings- och försöksverksamhet samt utbildningen. Motionärerna anser att starka skäl finns att inte vidta den föreslagna sänkningen av ambitionsnivån och föreslår att riksdagen anvisar ytterligare 4 milj. kr. under anslaget.

Utskottet finner för sin del rimligt att anslaget beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Som inledningsvis framhållits kommer vissa prioriterade forskningsområden dessutom att tillgodoses. Sammanlagt föreslås en medelsanvisning av 2,6 milj. kr. för att förstärka kunskapsupbyggnaden inom ifrågavarande områden vid lantbruksuniversitetet. Betydande forskning vid lantbruksuniversitetet finansieras också med medel från skogs- och jordbrukets forskningsråd. Som framgår av utskottets förslag i det följande föreslås att forskningsrådet för nästa budgetår tillförs ytterligare ca 6,5 milj. kr. för förstärkning av forskningsinsatserna. Mot den bakgrunden finner utskottet icke att anledning föreligger att frångå regeringens förslag under nu ifrågavarande anslag. Utskottet tillstyrker således detta och avstyrker motion 1466.

I motion 1654 yrkas att lantbruksuniversitetet tillförs resurser för kurser motsvarande allmänna högskolans enstaka kurser för fortbildning av olika grupper på kvalificerad nivå inom JST-sektorn (dvs. jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsutbildningen).

I utbildningsdepartementets budget finns ett särskilt anslag (prop. 1982/83: 100 bil. 10 E 9) för lokala och individuella linjer och enstaka kurser. (Med enstaka kurser menas kurser som inte ingår i högskolans utbildningslinjer.) Utbildningsministern framhåller att hon tillmäter sådana enstaka kurser stor betydelse för fortbildning och vidareutbildning av yrkesverksamma personer. Anslaget skall även tillgodose andra ändamål, bl. a. fördjupningsstudier inför forskarutbildningen och utbildningsbehov inom udda ämnesområden.

Lantbruksuniversitetet anordnar enligt vad utskottet inhämtat årligen ett antal enstaka kurser för fortbildning och vidareutbildning vid såväl den lantbruksvetenskapliga som den skogsvetenskapliga och den veterinärmedicinska fakulteten. Lantbruksuniversitetet disponerar emellertid inga anslag för utbildning utanför linjesystemet. Den verksamhet som bedrivs med enstaka kurser är helt avgiftsfinansierad. Lantbruksuniversitetet deltar även i anordnandet av enstaka kurser inom bl. a. Uppsala högskoleregion (vilka således finansieras från ovannämnda anslag E 9 på utbildningshuvudtiteln) till förmån för lärare inom jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdssektorn med rikstäckande rekrytering. Utskottet finner för sin del anledning understryka vikten av att lärare inom JST-sektorn liksom andra yrkesmän på området bereds möjlighet till fort- och vidareutbildning. Det samlade kursutbudet som lämnas på området synes emellertid, om än finansierat på olika sätt, ägnat att i väsentlig grad tillfredsställa befogade fortbildningskrav. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen synes därför icke påkallad.

Utskottet har funnit lämpligt att i detta sammanhang även behandla ett antal motioner om alternativa metoder inom jordbruket, vari särskilt forskningsbehovet på området betonas. I motion 641 anføres att det finns många skäl att minska gifthanvändningen i jordbruket. Aktsamhet mot miljön, sparsamhet med energin och möjligheterna att kunna bedriva jordbruk också i en framtid nämns särskilt. Enligt motionen bör det i ökad utsträckning vara möjligt att i det konventionella jordbruket använda de erfarenheter och den kunskap som de alternativa metoderna erbjuder. Gifthanvändningen kan minskas om jordbrukarna använder mer resistent sorter, odlar mer energi- och proteingrödor och ökar den mekaniska ogräsbekämpningen. I detta syfte bör forskningen öka och fältförsöken bedrivas på större arealer. Informationen till konsumenterna bör öka. Enligt motion 788 tar det biodynamiska jordbruket till vara markens långsiktiga produktionsförmåga. Lantbruksuniversitetets omprioriteringar bör därför innefatta även stöd till alternativa jordbruksformer som i universitetets egen forskning börjat visa alltmer slående resultat, anför motionären. Enligt motion 796

bör en ny forskningsenhet för naturenlig odling inrättas vid Röbäcksdalen i Umeå. Kvalificerade resurser för utvärdering och forskning bör där skapas på detta område för jordbruk som bedrivs i norra Sverige. I motion 1006 yrkas att forsknings- och försöksprojekt med alternativa och miljöanpassade odlingsmetoder bör kunna erhålla anslag från såväl jordbrukets forskningsfond som lantbrukets fond. Motionärerna anför särskilt att ett projekt kallat Naturaförsöken i Hörby bör stödjas. Där har i flera år bedrivits försök med kemikaliefri odling med resultat som ur lönsamhetssynpunkt väl är jämförbara med konventionella odlingsmetoder. Stöd av statsmedel bör även lämnas Familjejordbrukarnas riksförbund för deras miljövårdande insatser, framhåller motionärerna.

Utskottet får erinra om att riksdagen vid ett flertal tidigare tillfällen i samband med behandlingen av frågan om stöd till alternativ jordbruksteknik gjort uttalanden av innebörd bl. a. att det på olika håll pågående forsknings- och utvecklingsarbetet på förevarande område förtjänade statligt stöd och att sådant också lämnades i olika sammanhang. Forskningen på området torde komma att få ytterligare stimulans genom den prioritering av den markökologiska forskningen som utskottet just uttalat sig för i samband med diskussionen av medelsanvisningen för nu ifrågavarande anslag. Denna forskning syftar nämligen enligt lantbruksuniversitetets styrelse till att nå bättre kunskaper om samspelet mellan markens levande och icke levande beståndsdelar m. m. och bör därmed möjliggöra en mer tillfredsställande bedömning av bl. a. nuvarande brukningsmetoders effekter. Den forskning som sålunda bedrivs på området är enligt utskottets uppfattning ägnad att förbättra kunskaperna om olika jordbruksmetoders för- och nackdelar. Utskottet får även erinra om tidigare uttalanden av riksdagen att ansvariga myndigheter i sin rådgivande verksamhet och då i synnerhet lantbruksnämnderna givetvis bör lämna information och rådgivning även beträffande alternativa odlingsmetoder. I detta sammanhang må framhållas att utredningen om användningen av kemiska medel i jord- och skogsbruket (Jo 1979: 09) förväntas komma att avlämna sitt slutbetänkande inom kort. I utredningens uppdrag ingår bl. a. att inventera och redovisa de alternativa odlingsmetoder som finns tillgängliga för att helt eller delvis ersätta de kemiska preparaten.

Utskottet förutsätter, med hänvisning till det anförda, att de alternativa odlingsmetodernas företrädare får möjlighet att tillgodogöra sig resultatet av de insatser i forsknings- och utvecklingsverksamheten som pågår och som planeras liksom av samhällets rådgivningsinsatser och av kommande utredningsbetänkande i förevarande hänseende. Enligt utskottets uppfattning får syftet med motionerna 641 och 788 härigenom anses till väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna påkallas således icke. Utskottet anser det vidare inte vara en uppgift för riksdagen att ta ställning till sådana enstaka projekt som exempelvis den i motion 796 föreslagna forskningsenheten för naturenlig odling

vid Röbbäcksdalen innebär. Motionen avstyrks följaktligen. Mot angiven bakgrund finner sig utskottet inte heller böra tillstyrka att statsstöd utgår till sådana särskilda odlingsprojekt och organisationer, som föreslås i motion 1006. Även denna motion avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster för professor (Lo 24) i enlighet med vad som förordats i propositionen,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1466 till *Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 350 839 000 kr.,
3. beträffande resurser till lantbruksuniversitetet för enstaka kurser att riksdagen avslår motion 1982/83: 1654,
4. beträffande alternativa odlingsformer m. m. att riksdagen lämnar motionerna 1982/83: 641 och 1982/83: 788 utan ytterligare åtgärd,
5. beträffande försöksdrift med naturenlig jordbruksproduktion att riksdagen avslår motion 1982/83: 796,
6. beträffande stöd åt miljövänligare jordbruk att riksdagen avslår motion 1982/83: 1006.

28. Sveriges lantbruksuniversitet: Driftkostnader m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 2–G 4 (s. 90–103) och hemställer att riksdagen

1. till *Sveriges lantbruksuniversitet: Driftkostnader* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 164 684 000 kr.,
2. bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
3. till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.,
4. bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
5. till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 28 500 000 kr.

29. Skogs- och jordbrukets forskningsråd. Regeringen har under punkt G 5 (s. 103–106) föreslagit riksdagen att till Skogs- och jordbrukets forskningsråd för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 47 852 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 212 av Paul Lestander m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till fiskevårdande åtgärder i enlighet med vad som anförs i motionen.

I motion 1982/83: 249 av Rune Torwald och Kjell Mattsson (båda c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att man omedelbart bör påbörja åtgärder för att eliminera en del handelshinder som verkar återhållande på vattenbruk,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att man bör påbörja en förenkling av nuvarande regler för tillståndsgivning m.m. i anslutning till vattenbruk,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att länsstyrelsernas och utvecklingsfondernas resurser bör utökas när det gäller att ekonomiskt stödja nystartade företag som vill bedriva vattenbruk resp. stödja de redan etablerade företag som vill utöka sina insatser när det gäller distribution och försäljning av vattenbruksprodukter.

I motion 1982/83: 628 av Axel Andersson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av att frågan om viss etableringskontroll av det växande vattenbruket i vårt land utreds.

I motion 1982/83: 645 av Börje Stensson och tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (båda fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om säkerställandet av forskningsresurser till vattenbruk.

I motion 1982/83: 1004 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ökad statlig satsning på vattenbruk.

I motion 1982/83: 1459 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen till Skogs- och jordbrukets forskningsråd för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 44 852 000 kr.

I motion 1982/83: 1981 av Gunhild Bolander (c) och Per-Axel Nilsson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående förläggandet av en forskningsstation för vattenbruk på Gotland.

Utskottet

Anslaget disponeras av skogs- och jordbrukets forskningsråd för bidrag till forskning som gagnar skogsbruket, jordbruket och trädgårdsnäringen. Inom ramen för anslaget bestrids även kostnader för forskartjänster.

SJFR har med bibehållande av dess karaktär som sektorsorgan anförtrots uppgiften att svara för den mer långsiktigt kunskapsuppbyggande

forskningen, dvs. grundforskningen. Betydande satsningar inom grundforskningen är nödvändiga som förutsättning för den kunskapsuppbyggnad som erfordras för att klarlägga fundamentala funktioner och oklara sammanhang i de biologiska processerna.

Jordbruksministern erinrar om att vissa övergripande prioriteringar inom forskningsverksamheten fastlades våren 1982 genom de beslut regering och riksdag då fattade med anledning av den forskningspolitiska propositionen. Som prioriterade områden angavs då bl. a. forskning om ekologiska samband, särskilt grundläggande forskning om markökologi och forskning på livsmedelsområdet.

Under detta anslag har sammanlagt 1,5 milj. kr. beräknats för grundläggande forskning om markökologi. En särskild utredare har hösten 1982 tillkallats med uppdrag att se över livsmedelsforskning m. m. Med hänsyn till den grundläggande forskningens betydelsefulla roll föreslås en förstärkning av forskningsrådets resurser. Jordbruksministern anmäler att han bl. a. räknat med ytterligare medel för fiskeribiologisk forskning, bioteknisk forskning, skogsproduktionsforskning och skoglig markkartering. För dessa ändamål har beräknats 4,9 milj. kr. Sammanlagt föreslår regeringen en ökning av anslaget med 8 584 000 kr.

Enligt motion 1459 bör ökningen av anslaget till forskningsrådet begränsas till 5,6 milj. kr. (–3 milj. kr.) för att möjliggöra en ökning av anslaget till lantbruksuniversitetet.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att anslaget till den forskning som finansieras genom forskningsrådet bör prioriteras högt. Som utskottet tidigare anfört utnyttjas en stor del av rådets anslag till forskning inom lantbruksuniversitetet. Ett tillgodo-seende av motionärernas krav på omfördelning av medlen till förmån för lantbruksuniversitetet skulle därför inte påverka verksamheten där i någon större omfattning. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

Som inledningsvis anmärkts innebär anslagsökningen att ytterligare medel beräknas för fiskeribiologisk forskning. Utskottet har med hänsyn härtill funnit lämpligt att i detta sammanhang behandla ett antal motioner om bl. a. forskning för vattenbruk, dvs. fisk-, alg- och skaldjursodling. I motion 212 fästs uppmärksamheten på en försöksverksamhet som pågår i källsjöarna till vissa Norrlandsälvar med inplantering av små kräftdjur, *Mysis relicta*, för att förbättra näringstillförseln till äldelfisken i bl. a. de reglerade älvsystemen. Enligt motionen är det angeläget att dessa försök, vilka bedöms som lovande, får tillräckliga medel för att fullföljas. Behovet av forskningsresurser och andra åtgärder för att stimulera till ökat vattenbruk är föremål för yrkanden i motionerna 249, 645 och 1004 mot bakgrund av ett nyligen genomfört kartläggningsarbete.

Riksdagen har vid flera tillfällen under de senaste åren haft anledning ta ställning till motioner till förmån för ökat vattenbruk. Utskottet har i samband därmed kunnat hänvisa till det arbete som forskningsrådsnäm-

den och senare en särskild styrgrupp för vattenbruk lagt ned på området. Styrgruppen som tillsatts av forskningsrådsnämndens naturresursdelegation och delegationen för samordning av havsresursverksamheten har tillsammans med arbetsgrupper bestående av representanter för universitet, myndigheter, fiskeridistributionen och näringslivet publicerat ett antal delrapporter och en slutrapport kallad Vattenbruk för Sverige: förslag till åtgärder. I slutrapporten framläggs en rad förslag. Dessa berör skilda åtgärder till förmån för vattenbruket och innefattar frågor om produktionsformer och odlade arter, marknadsfrågor, förslag till administrativa/organisatoriska reformer samt en rad förslag om forskning och utbildning. Bl. a. föreslås inrättandet av en tvärvetenskaplig forskningsinstitution för vattenbruk samt en omfattande utbildningsverksamhet. Enligt styrgruppens förslag bör inriktningen av FoU-verksamheten i landet ske i ett internationellt perspektiv. Slutrapporten har tillsammans med delrapporterna överlämnats till regeringen i november 1982 och remissbehandlas f. n. Jordbruksministern har i ett frågesvar i riksdagen meddelat att han mot bakgrund av bl. a. utfallet av remissomgången kommer att pröva frågan om uppbyggnad av svenskt vattenbruk. När det gäller det försöksprogram i norrländska älvsystem som är föremål för yrkandet i motion 212 har utskottet inhämtat att detta f. n. utvärderas inom fiskeristyrelsen för ställningstagande till den vidare finansieringen av verksamheten.

Som utskottet vid tidigare tillfällen framhållit synes fiskodling och andra former av vattenbruk ha goda utvecklingsmöjligheter i Sverige. Ett utvecklat vattenbruk bör ha förutsättningar att utgöra komplement till jordbruk och fiske samt lämna ett icke oväsentligt bidrag till folkförsörjningen. Utan att vilja föregripa de ställningstaganden som förestår i de nu aktuella frågorna finner utskottet angeläget att forskningen på hithörande område underlättas och att de åtgärder som befinnas möjliga och önskvärda att vidta med anledning av de förslag som omnämns i det föregående snarast genomförs. Vad utskottet sålunda anfört med hänvisning till det beredningsarbete som pågår inom regeringskansliet och berörda myndigheter är enligt utskottets mening ägnat att i väsentlig grad tillgodose syftet med motionerna 212, 249 och 1004. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av desamma synes därför inte påkallad.

Vad utskottet sålunda uttalat gäller i tillämpliga delar även det i motion 645 framförda yrkandet. Motionen avstyrks mot bakgrund härav.

Enligt motion 628 bör frågan om viss etableringskontroll av det växande vattenbruket i vårt land utredas. Genom en allt större efterfrågan på tillstånd från "hobbyodlare" uppstår risk för skevhet i konkurrensen, framhåller motionären. Utskottet får med anledning av förslaget framhålla att det redan i dag krävs dubbelt tillstånd för anläggning för vattenbruk, nämligen av fiskeristyrelsen (eller fiskeriintendent) enligt fiskeriförordningen (1982:126) samt av länsstyrelsen enligt miljöskyddslagen (1969:387). Utskottet är icke berett förorda införande av ytterligare till-

ståndstvång. Även tillståndsfrågan ingår f. ö. i det utredningsmaterial som f. n. remissbehandlas i jordbruksdepartementet. Motionen avstyrks sålunda.

I motion 1981 yrkas att en forskningsstation för vattenbruk inrättas på Gotland. Utskottet är icke berett att uttala sig om detta förslag med hänsyn bl. a. till att frågorna om vattenbruk befinner sig på beredningsstadiet. Även denna motion avstyrks.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1459 yrkande 3 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 47 852 000 kr.,
2. beträffande vattenbruk m. m.
 - a) att riksdagen lämnar motionerna 1982/83: 212, 1982/83: 249 och 1982/83: 1004 utan ytterligare åtgärd,
 - b) att riksdagen avslår motion 1982/83: 645,
3. beträffande etableringstillstånd
att riksdagen avslår motion 1982/83: 628,
4. beträffande en forskningsstation på Gotland
att riksdagen avslår motion 1982/83: 1981.

30. Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 6—G 10 (s. 106—110) och hemställer att riksdagen

1. till *Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 2 300 000 kr.,
2. till *Bidrag till växtförädling* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 28 590 000 kr.,
3. till *Stöd till kollektiv forskning rörande skogsträdsförädling och skogsgödsling m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.,
4. till *Stöd till kollektiv skogsteknisk forskning* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 10 800 000 kr.,
5. till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 567 000 kr.

Miljövård

31. Statens naturvårdsverk. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 1 (s. 111—113) och hemställer

att riksdagen till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 95 861 000 kr.

32. Koncessionsnämnden för miljöskydd. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 2 (s. 113–114) och hemställer

att riksdagen till *Koncessionsnämnden för miljöskydd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 7 241 000 kr.

33. Miljövårdsinformation. Regeringen har under punkt H 3 (s. 114–115) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 2 900 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 790 av Karl Boo och Gunnar Björk i Gävle (båda c) yrkas att riksdagen begär att regeringen inkommer med förslag till hur stöd till miljöorganisationerna kan konstrueras.

Utskottet

Förevarande anslag används för information inom miljövårdsområdet. Från anslaget utgår också av regeringen bestämda bidrag till upplysningsverksamhet, bedriven av Svenska naturskyddsföreningen, Riksförbundet för hembygdsvård och Svenska förbundet för koloniträdgårdar och fritidsbyar. Anslaget, som f. n. uppgår till 2,8 milj. kr., disponeras av statens naturvårdsverk, såvitt avser en anslagspost av 100 000 kr. till viss övrig information enligt beslut av regeringen i varje särskilt fall.

Regeringens förslag, som innebär att anslaget för nästa budgetår förs upp med 2,9 milj. kr. föranleder ingen erinran från utskottets sida.

I motion 790 anförs att miljörörelsen under 1960- och 1970-talen utvecklats till en folkrörelse som samlat många människor i sin verksamhet. Detta har skett mot bakgrund av den ökade insikten om att den snabba ekonomiska tillväxten och den materiella standardstegringen i många fall sker till priset av stora negativa miljöeffekter, ökat resursslöseri och försämrade naturliga funktioner i det ekologiska systemet m. m. Motionärerna pekar på att miljöorganisationerna efter hand som miljödebatten utvecklats kommit att spela en allt aktivare roll som opinionsbildare och pådrivare för en miljöpolitisk helhetssyn, där kraven är att en medvetenhet om naturen, miljön och människan skall ligga till grund för hela samhällets politik och planering. Motionärerna pekar på att miljöorganisationernas ekonomi och finansiering av verksamheten har många likheter med andra folkrörelsers situation när de bildades och växte sig starka. Bakom miljöorganisationerna finns inga starkare finansiärer. Det är i stället de enskilda medlemmarnas och sympatisörernas vilja till egna arbetsinsatser och ekonomiskt stöd som varit och är avgörande för miljöorganisationernas verksamhet. Medlemsavgifter, gåvor och bidrag utgör därutöver grunden i organisationernas ekonomi. Enligt motionärernas mening är det ett väsentligt samhällsintresse att miljörörelsen ges förbättrade förutsättningar att arbeta. Ett generellt stöd till miljöorganisationerna skulle på ett avgörande sätt förbättra

deras möjligheter att arbeta och att ytterligare utvecklas utan att deras fria och oberoende ställning skulle kunna ifrågasättas. Motionärerna erinrar om att en särskild utredningsman år 1979 i betänkandet *Bidrag till folkrörelserna* (SOU 1979: 60) föreslog att ett generellt statligt stöd till miljöorganisationerna skulle inrättas. Regeringen bör enligt motionärernas mening förelägga riksdagen förslag till hur stöd till miljöorganisationerna kan konstrueras.

Utskottet kan för sin del instämma i att miljöorganisationerna spelar en allt viktigare roll i samhällsdebatten. Det är självfallet viktigt att det engagemang, intresse och den kunskap som miljöorganisationerna representerar kan tas till vara i den fortgående samhällsutvecklingen. Enligt utskottets mening är det naturligt att miljöorganisationerna, när de deltar i informationsarbete av allmänt intresse, ges möjlighet till stöd från det allmänna.

När det gäller särskilda projekt kan regeringen, som framgår av det föregående, utnyttja viss del av förevarande anslag härför. Däremot är utskottet inte övertygat om att införandet av ett generellt statligt stöd till miljöorganisationerna är den riktigaste lösningen. Emellertid förutsätter utskottet att regeringen har sin uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål och vidtar de åtgärder som kan befinnas erforderliga utan någon särskild framställning från riksdagens sida. Utskottet vill i detta sammanhang bl. a. fästa uppmärksamheten på civilministerns uttalande i budgetpropositionen bil. 15 (s. 14) att det översynsarbete som berör relationerna mellan samhället och folkrörelserna och som pågått under senare år och som bedrivs i nära samverkan med folkrörelserna genom en särskild referensgrupp för folkrörelsefrågor (Kn 1976: A) kommer att fortsätta.

Under hänvisning till vad här anförts föreslår utskottet att riksdagen lämnar motion 790 utan ytterligare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 2 900 000 kr.,
2. beträffande statligt stöd till miljöorganisationer
att riksdagen lämnar motion 1982/83: 790 utan ytterligare åtgärd.

34. Mark för naturvård. Regeringen har under punkt H 4 (s. 115–116) föreslagit riksdagen att till Mark för naturvård för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 1097 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 16), att riksdagen med avslag på regeringens förslag beslutar att mark motsvarande ett värde av 10 milj. kr. årligen skall överföras från domänfonden till naturvårdsfonden.

I motion 1982/83: 1459 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att mark för 10 milj. kr. bör överföras från domänfonden till naturvårdsfonden enligt samma principer som för innevarande budgetår.

I motion 1982/83: 1977 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen under anslaget H 4. Mark för naturvård anvisar ett i förhållande till regeringens förslag sänkt anslag med 5 milj. kr. till 15 milj. kr.

Utskottet

Anslaget bör enligt regeringens förslag föras upp med ett oförändrat belopp av 20 milj. kr. för nästa budgetår. Utskottet biträder förslaget och avstyrker således det förslag till minskning av anslaget med 5 milj. kr. som förs fram i motion 1977 yrkande 3.

Under innevarande budgetår får mark till ett sammanlagt värde av 10 milj. kr. överföras från domänfonden till naturvårdsfonden, utan att särskild ersättning från detta anslag utgår till domänverket. Enligt jordbruksministerns mening bör en allmän utgångspunkt vara – då produktiv skogsmark tas i anspråk för naturvårdsändamål – att ersättningsfrågor skall bedömas på samma sätt när det gäller domänverkets mark som i fråga om annan mark. De särskilda överföringsmöjligheter som gäller för innevarande budgetår bör därför upphöra fr. o. m. nästa budgetår.

Även utskottet anser att starka skäl talar för att de särskilda möjligheter till överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden som infördes förra året bör upphöra med utgången av löpande budgetår. I propositionen gjorda uttalanden i nämnda hänseende kan utskottet således ansluta sig till. Detta innebär att utskottet avstyrker de i motionerna 1097 yrkande 16 och 1459 yrkande 1 framförda förslagen om att nuvarande överföringsystem bör bibehållas.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1977 yrkande 3 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,
2. beträffande överföring av mark mellan domänfonden och naturvårdsfonden
att riksdagen avslår motionerna 1982/83: 1097 yrkande 16 och 1982/83: 1459 yrkande 1.

35. Vård av naturreservat m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 5 (s. 116–117) och hemställer

att riksdagen till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 26 800 000 kr.

36. Miljövårdsforskning. Regeringen har under punkt H 6 (s. 117–120) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsforskning för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 48 200 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1459 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen till Miljövårdsforskning för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 46 700 000 kr.

Utskottet

Från anslaget bestrids utgifter för tillämpad forskning inom miljövårdsområdet. En särskild forskningsnämnd med företrädare för såväl forskare som avnämare beslutar om anslagets närmare användning.

I propositionen framhålls att den forskning naturvårdsverket stöder omfattar projekt som är nödvändiga om vi skall få de kunskaper som behövs för en aktiv politik, syftande till en bättre livsmiljö. Miljövårdsforskningen bör därför ges ökade resurser. Regeringens förslag innebär att anslaget för nästa budgetår i enlighet med vad naturvårdsverket förordat höjs med 5,4 milj. kr. till 48,2 milj. kr. Av ökningen utgör ca 4,5 milj. kr. en del av den forskningsram på 150 milj. kr. som regeringen satsar på förstärkning av forskningen och varav 13,5 milj. kr. används till forskning och utveckling på jordbruksdepartementets område.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning under nu ifrågakvarande punkt och förordar således att anslaget till miljövårdsforskning för nästa budgetår förs upp med 48,2 milj. kr. Yrkandet i motion 1451 om minskning av anslagsanvisningen med 1,5 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag avstyrks således.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1459 yrkande 4 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 48 200 000 kr.

37. Stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet och Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 7 – H 8 (s. 120–121) och hemställer att riksdagen

1. till *Stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 8 500 000 kr.,
2. till *Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 4 500 000 kr.

38. Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m.m. Regeringen har under punkt H 9 (s. 121–123) föreslagit riksdagen att till Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m.m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 12 800 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1459 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen till Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 9 800 000 kr.

Utskottet

Detta anslag används för att bekosta utredningar och undersökningar inom miljövårdsområdet, i första hand rörande miljöskydd inom industrin och inom kommunerna samt naturvårdsutredningar.

I propositionen framhålls att det för en aktiv hushållning med naturresurserna krävs ett fullgott beslutsunderlag. Det är därför angeläget att av naturvårdsverket redovisade program för grus- och våtmarksinventeringar kan genomföras. För nästa budgetår föreslås att anslaget höjs med 5,1 milj. kr. till 12,8 milj. kr.

Kostnaderna för inventeringsverksamheten bör enligt propositionen finansieras genom avgifter. Regeringen avser därför att uppdra åt naturvårdsverket att skyndsamt lägga fram förslag till utformningen av en sådan avgift.

Regeringens förslag innebär, såvitt avser medel till grusinventeringar, ett fullföljande av förslagen i proposition 1981/82: 220 om ändringar i naturvårdslagen (1964: 822). Riksdagen uttalade vid nämnda tillfälle också att en fortsatt våtmarksinventering var angelägen. Utskottet kan biträda vad i propositionen anförts under denna punkt. Den begränsade anslagsökning som föreslås i motion 1459 finner utskottet således inte tillräcklig. Motionen avstyrks alltså i förevarande del.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1459 yrkande 2 till *Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 12 800 000 kr.

39. Program för övervakning av miljökvalitet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 10 (s. 123–124) och hemställer

att riksdagen till *Program för övervakning av miljökvalitet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 11 200 000 kr.

40. Stöd till miljöskyddsteknik, m. m. Regeringen har under punkt H 11 (s. 124–126) föreslagit riksdagen att till Stöd till miljöskyddsteknik, m. m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 63 000 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1977 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen under anslaget H 11. Stöd till

miljöskyddsteknik m. m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag sänkt anslag med 10 milj. kr. till 53 milj. kr.

Utskottet

Enligt regeringens förslag bör anslaget för nästa budgetår föras upp med 63 milj. kr., vilket innebär oförändrad medelsanvisning i förhållande till innevarande budgetår.

I motion 1977 föreslås med hänvisning bl. a. till föreliggande reservation under anslaget av ca 125 milj. kr. att anslaget för nästa budgetår beräknas till 53 milj. kr.

Enligt naturvårdsverkets anslagsframställning är emellertid hela reservationsbeloppet bundet av fattade beslut eller reserverat för aktuella ansökningar hos naturvårdsverket eller regeringen.

Utskottet finner för sin del ingen anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker alltså propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandet.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1977 yrkande 4 till *Stöd till miljöskyddsteknik, m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 63 000 000 kr.

41. Åtgärder mot försurningen. Regeringen har under punkt H 12 (s. 126–127) föreslagit riksdagen att till Åtgärder mot försurningen för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 000 kr.

Motioner

I motion 1982/83: 795 av Birgitta Hambræus (c) yrkas att riksdagen beslutar begära att regeringen vidtar åtgärder för att öka användningen av kalk vid slambehandlingen i reningsverken.

I motion 1982/83: 798 av Barbro Nilsson i Örnköldsvik m. fl. (s) yrkas att riksdagen begär att regeringen inom ramen för tillgängliga medel för kalkning av sjöar särskilt riktar anslag till Västernorrlands län.

I motion 1982/83: 1977 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen under anslaget H 12. Åtgärder mot försurningen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag förhöjt anslag med 5 milj. kr. till 70 milj. kr.

I motion 1982/83: 1996 av Sven-Erik Nordin och Kerstin Andersson (båda c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet att vidga statens stöd till kalkning till att även omfatta åkermark.

Utskottet

Från detta anslag utgår bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag samt medel för försöksverksamhet avseende kalkning av mark och grundvatten.

Enligt propositionen är det angeläget att insatserna mot försurningen kan intensifieras. Anslaget bör enligt regeringens förslag höjas med 25 milj. kr. till 65 milj. kr. för nästa budgetår.

Kostnaderna för åtgärdsprogrammet bör, såsom riksdagen uttalat vid sin behandling av proposition 1981/82: 151 om åtgärder mot försurningen, finansieras genom en höjning av den särskilda beredskapsavgiften på olja. Förslag härom förs fram i annat sammanhang.

Regeringens förslag står i överensstämmelse med det av riksdagen föregående år antagna flerårsprogrammet för åtgärder för att motverka försurningen (prop. 1981/82: 151, JoU 1981/82: 35). Utskottet biträder förslaget och avstyrker sålunda motion 1977 i förevarande del (yrkande 1).

Enligt motion 795 bör riksdagen begära att regeringen vidtar åtgärder för att öka användningen av kalk vid slambehandlingen i reningsverken.

Utskottet vill erinra om att frågan om kalkfällning i avloppsreningsverk togs upp i samband med föregående års riksdagsbeslut om åtgärder mot försurningen. Dåvarande jordbruksministern såg det sålunda som angeläget att möjligheterna till övergång till kalkfällning eller kalktillsats i avloppsreningsverk noga prövades. Han såg det som särskilt tveksamt att resurser sätts in på spridning av kalk i en sjö som samtidigt är recipient för ett reningsverk som faller med aluminium- eller järnsalter. Det borde i sådana fall prövas om det inte var lämpligare att tillsätta kalk i reningsverket och därigenom slippa särskild kalkspridning i sjön. Jordbruksministern framhöll att i särskilt försurningshotade områden där en övergång till kalkfällning i befintliga reningsverk innebär en förbättring från försurnings-synpunkt borde kostnaden härför kunna vara bidragsberättigad. Bidrag borde dock inte utgå med mer än vad som skulle ha beviljats till särskilda kalkningsåtgärder inom samma område. Han fann det också angeläget att utvecklingsarbetet på detta område intensifierades. Stora fördelar skulle vinnas om kalkningen kunde genomföras i anslutning till reningen av avloppsvattnet. Utskottet anslöt sig i sitt av riksdagen godkända uttalande till regeringens bedömning av fördelarna med övergång till kalkfällning. Ett arbete med praktiska fältstudier borde skyndsamt bedrivas med sikte på att få fram praktiskt användbara metoder. Så snart som möjligt borde kommunerna enligt utskottets mening med bidrag eller på annat sätt förmås att övergå till kalkfällning eller kalktillsats vid avloppsreningen där så är motiverat i försurningsbekämpande syfte.

Med hänsyn till vad nu anförts synes någon ytterligare riksdagens åtgärd inte erforderlig med anledning av motion 795.

Även den i motion 1996 aktualiserade frågan om statligt stöd till kalkning av åkermark behandlades av riksdagen i samband med nyssnämnda beslut om åtgärder mot försurningen. Det framhölls därvid att åkermarken i

Sverige av växtodlingsskäl borde tillföras mer kalk. Det kunde ske både genom ändrad sammansättning av handelsgödseln och regelbunden kalkning. Behovet av ökad kalktillförsel till marken borde beaktas av gödselmedelsindustrin och i rådgivningen till lantbruket. Det borde ankomma på lantbruksstyrelsen att i samarbete med övriga berörda organ utarbeta erforderliga riktlinjer för rådgivningsverksamheten. Mot bakgrund av vad nu anförts finner utskottet inte motion 1996 böra påkalla någon riksdagens ytterligare åtgärd.

I motion 798 riktas uppmärksamheten på försurningssituationen i Västernorrlands län som enligt motionärernas mening är mycket allvarlig. Enligt motionen bör regeringen inom ramen för tillgängliga medel för kalkning av sjöar särskilt rikta anslag till sagda län.

Utskottet får i anslutning härtill anföra att medlen under förevarande anslag disponeras av naturvårdsverket i enlighet med av regeringen meddelade särskilda föreskrifter. Det ankommer på regeringen att besluta om anslagets närmare fördelning på olika ändamål. På grundval av de länsvisa kalkningsplanerna och efter förslag från berörda centrala myndigheter beslutar regeringen om fördelningen mellan länen av medel för stöd till kalkning av sjöar och vattendrag. Mot bakgrund av vad nu anförts finner sig utskottet inte böra påkalla någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motion 798.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1982/83: 1977 yrkande 1 till *Åtgärder mot försurningen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 65 000 000 kr.,
2. beträffande kalkfällning i avloppsreningsverk att riksdagen avslår motion 1982/83: 795,
3. beträffande kalkning av åkermark att riksdagen avslår motion 1982/83: 1996,
4. beträffande medel för kalkning av sjöar i Västernorrlands län att riksdagen avslår motion 1982/83: 798.

42. Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond och Restaurering av Hornborgasjön. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 13 – H 14 (s. 128–129) och hemställer att riksdagen

1. till *Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 16 660 000 kr.,
2. till *Restaurering av Hornborgasjön* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

43. Toxikologisk informationsservice, m. m. m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 15 – H 19 (s. 129–133) och hemställer att riksdagen

1. till *Toxikologisk informationsservice, m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 5 450 000 kr.,
2. godkänner vad i propositionen anförts om ändring av strålskyddsinstitutets organisation,
3. till *Statens strålskyddsinstitut* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 14 284 000 kr.,
4. till *Strålskyddstillsyn på kärnenergiområdet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
5. till *Strålskyddsforskning* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.,
6. till *Beredskap mot kärnkraftsolyckor* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Diverse

44. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m.m. m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna J 1 – J 3 (s. 142–143) och hemställer att riksdagen

1. till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.,
2. till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 25 439 000 kr.,
3. till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 5 000 kr.,

45. Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. Regeringen har under punkt J 4 (s. 144–145) föreslagit riksdagen att till ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 5 700 000 kr.

Motion

I motion 1982/83: 1097 av Ola Ullsten m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 17), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att 500 000 kr. av jaktvårdsmedel bör avsättas för insatser för flora- och faunavård i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Från anslaget utbetalas ersättning för förluster som uppkommer till följd av angrepp av vissa rovdjur på renar, får och andra tamdjur. Bestämmelser om ersättning finns i 16 § jaktstadgan (1938: 279, omtryckt 1981: 678) och förordningen (1976: 430) om ersättning vid vissa skador av rovdjur (ändrad 1980: 374). Från anslaget utgår vidare viss ersättning enligt förordningen (1980: 400) om ersättning vid vissa viltskador, m. m. (ändrad senast

1981: 726). Dessutom bekostas från anslaget vissa åtgärder för att förebygga skador av vilt m. m.

Enligt regeringens förslag bör anslaget till följd av kostnadsutvecklingen samt höjda ersättningsbelopp för rovdjursskador för nästa budgetår höjas med 0,4 milj. kr. till 5,7 milj. kr.

Anslagsberäkningen föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Som framgår av redogörelsen för innehållet i naturvårdsverkets anslagsframställning har verket hemställt att 500 000 kr. skulle anvisas under denna punkt för att finansiera en kraftfull satsning på faunavården. Jordbruksministern är emellertid, i avvaktan på jakt- och viltvårdsberedningens huvudbetänkande, f. n. inte beredd att biträda detta förslag.

Utskottet finner lämpligt att i detta sammanhang behandla ett i motion 1097 framfört yrkande om att 500 000 kr. av jaktvårdsmedel avsätts för insatser för flora- och faunavård (yrkande 17).

Motionärerna framhåller att det är en viktig uppgift för naturvården att slå vakt om floran och faunan. Våra inhemska växt- och djurarter representerar stora värden både i sig och som delar av ekosystem. Att de bevaras i sin naturliga miljö är ett grundläggande naturvårdskrav. Flora- och faunavården utgör dock en starkt försummad del av naturvården. I motionen anförts att man från naturvårdshåll länge efterlyst ett särskilt faunaanslag som kan användas dels för myndigheternas eget faunaarbete, dels för bidrag till de ideella organisationernas arbete på detta område. Ett sådant anslag skulle i hög grad effektivisera faunavårdsarbetet i vårt land. Medel kan enligt motionärernas mening lämpligen tas ur jaktvårdsfonden.

Utskottet vill för sin del instämma i att värden av flora och fauna är en viktig del av naturvården. Att förhindra en utarmning på dessa områden blir en stor uppgift för de naturvårdande myndigheterna under 1980-talet. Uppgiften har också getts hög prioritet i naturvårdsverkets långtidsbedömning. Det alltmer ökande intresset för faunavården återspeglas bl. a. i att ämnet gjorts till ledande tema i naturvårdsverkets senaste årsbok.

Även om utskottet som framgår av det föregående hyser förståelse för behovet av insatser på flora- och faunavårdens område är utskottet även införstått med att regeringen i nuvarande budgetläge och i avvaktan på jakt- och viltvårdens huvudbetänkande inte funnit sig kunna tillgodose behovet av ökade medel över budgeten för ändamålet. Vad gäller det i motion 1097 framförda förslaget att jaktvårdsfonden borde utnyttjas i stället vill utskottet erinra om att det är regeringen som enligt gällande jaktlagstiftning äger bestämma om användningen av medel från nämnda fond. Med hänsyn härtill och med hänvisning till vad nyss nämnts om den inom en nära framtid väntade redovisningen av jakt- och viltvårdsberedningens arbete får utskottet föreslå att riksdagen lämnar motion 1097 utan ytterligare åtgärd i förevarande del.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m.m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 5 700 000 kr.,
2. beträffande särskilda medel ur jaktvårdsfonden till flora- och faunavård
att riksdagen lämnar motion 1982/83: 1097 yrkande 17 utan ytterligare åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1983

På jordbruksutskottets vägnar

EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Håkan Strömberg (s), Arne Andersson i Ljung (m), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Jens Eriksson (m), John Andersson (vpk), Åke Selberg (s), Bengt Kronblad (s), Lennart Brunander (c), Ulf Lönnqvist (s) och Lars Ernestam (fp)
dock att vid behandlingen av punkterna 1–9 Margareta Winberg (s) deltagit i stället för Grethe Lundblad (s).

Reservationer

1. Lantbruksnämnderna (punkt 3 mom. 2 och 4)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Utskottet har" och på s. 3 slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet har — — — (lika med utskottet) — — — jordbrukets rationalisering. Givetvis måste accepteras att besparingskrav ställs på lantbruksverket liksom på andra delar av statsförvaltningen. Med hänsyn till rådgivningens roll i jordbrukets rationalisering och behovet av riktade insatser mot krisföretag och på miljöområdet är det emellertid önskvärt att rådgivningen så långt som möjligt undantas från konsekvenserna av ställda besparingskrav. Som anförs i motion 1462 talar starka skäl för att den totala arbetsinsatsen för rådgivning vid lantbruksnämnderna hålls på minst oförändrad nivå i avvaktan på att ställning kan tas till kommande förslag från den nyligen tillsatta livsmedelspolitiska utredningen.

Vad utskottet här med anledning av nyssnämnda motion anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Enligt de" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Enligt de — — — (lika med utskottet) — — — att prövas. Som anförs i motion 1993 utgör hushållningssällskapens medlemstidskrifter en utomordentligt viktig del av sällskapens funktion som kontaktorgan mellan lant-

bruksnämnderna och näringsutövarna. Utskottet anser i likhet med motionärerna att det måste anses rimligt och skäligt att hushållningssällskapsorganisationen även i framtiden kompenseras för postala kostnader med anledning av förevarande statliga uppdrag. Som redovisas i motionen har man från lantbruksstyrelsens sida räknat med att hushållningssällskapen med nuvarande portokostnader bör få 1 milj. kr. per år för den del av den förlorade tjänstebrevsrätten som hänför sig till distributionen av hushållningssällskapens medlemstidskrifter.

¹ Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet här anfört.

dels utskottets hemställan under 2 och 4 bort ha följande lydelse:

2. beträffande lantbruksnämndernas rådgivning
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motion 1982/83: 1462 anfört,
4. beträffande kompensation till hushållningssällskapen för avvecklad tjänstebrevsrätt
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motion 1982/83: 1993 anfört.

2. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 5 mom. 1 a)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet vill" och på s. 8 slutar med "och 2114 yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill framhålla att den rörliga kredit som lantbruksstyrelsen under senare år disponerat för större förvärv av mark från domänverket och skogsbolag haft stor betydelse när det gällt att lösa likviditetsproblem för vissa skogsbolag. Samtidigt har krediten varit ett värdefullt medel i ansträngningen att förstärka de aktiva jord- och skogsbrukarnas brukningsenheter och deras utkomstmöjligheter. Genom komplettering med skog till lantbruksfastigheter förbättras lantbrukarnas möjligheter till selsättning och säkrare försörjningsunderlag. Detta framstår som särskilt angeläget när arbetsmarknaden är svag och möjligheter till alternativ selsättning i stor utsträckning saknas. Med anledning av vad nu anförts anser utskottet skäl tala för att den mark som förvärvas med nu ifrågasatt kredit även i fortsättningen i första hand bör tillföras bestående lantbruk, eller användas för byte med andra skogsägare. Den nya inriktning av markpolitiken som redovisas i budgetpropositionen bör följaktligen avvisas.

Vad utskottet här anfört innebär att utskottet såvitt avser inriktningen av verksamheten när det gäller större förvärv av skogsmark från skogsbolag och domänverket biträder de yrkanden härom som förs fram i motionerna 477, 492 yrkande 1, 1465 yrkande 2, 2000 yrkande 3 och 2114 yrkande 1.

dels utskottets hemställan under i a) bort ha följande lydelse:

1. beträffande vissa större förvärv av skogsmark från skogsbolag m. m.

a) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1982/83: 477, 1982/83: 492 yrkande 1, 1982/83: 1465 yrkande 2, 1982/83: 2000 yrkande 3 och 1982/83: 2114 yrkande 1,

3. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 5 mom. 2)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Likaså avstyrker" och slutar med "domänverkets markinnehav" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör utvecklingen i stället gå i riktning mot att domänverkets skogsmarksinnehav i ökad utsträckning tas i anspråk för strukturrationaliseringsändamål inom jordbruket. Utskottet delar sålunda den allmänna uppfattning som redovisas i motionerna 492 yrkande 2, 2114 yrkande 2 och 2171 i vad avser försäljning av vissa delar av domänverkets markinnehav. Vad utskottet nu anfört bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande domänverkets medverkan i strukturrationaliseringen att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1982/83: 492 yrkande 2, 1982/83: 2114 yrkande 2 och 1982/83: 2171,

4. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 5 mom. 4)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser – under förutsättning av riksdagens bifall till reservation 2 – att

dels den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Vad gäller" och slutar med "motion 1465 yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Vad gäller storleken på den särskilda rörliga krediten för vissa större förvärv av skogsmark delar utskottet den i motion 1465 yrkande 1 uttryckta uppfattningen att nuvarande kreditram på 200 milj. kr. tills vidare bör bibehållas. Den i propositionen förordade ramen på 150 milj. kr. för år 1984 anser utskottet således inte tillräcklig.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1465 yrkande 1 medger att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark får disponera en rörlig kredit av 200 000 000 kr. i riksgäldskontoret för år 1984,

5. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti (punkt 7 mom. 3)

Einar Larsson (c), Lennart Brunander (c) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet delar" och på s. 10 slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det skulle vara mycket olyckligt om en särskild kreditgarantiavgift nu skulle läggas till de kostnader som redan mycket hårt drabbar framför allt dem som avser att nyetablera sig inom jordbruket. På skäl som motionärerna anför bör riksdagen bestämt ta avstånd från regeringens planer på att införa en enprocentig avgift för utestående lånebelopp för lån till jordbrukets och trädgårdsnäringens rationalisering m. m.

Vad utskottet nu anfört med anledning av motion 1459 yrkande 6 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande avgift för kreditgarantier

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1982/83: 1459 yrkande 6.

6. Främjande av husdjursaveln m. m. (punkt 9 mom. 2)

Arne Andersson i Ljung, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Mot bakgrund" och slutar med "motion 1992" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill erinra om att verksamheten vid statens förutvarande hingstdepå och stuteri har mycket gamla anor. Statens huvudmannaskap har inneburit att det har funnits hingstar av jämn, hög kvalitet och att betäckningsavgifterna har hållits på en låg nivå. Utskottet underströk förra året att avvecklingen av det statliga huvudmannaskapet inte fick innebära att kvalitetskraven ställs lägre än som hittills varit fallet. I anslutning härtill framhöll utskottet det önskvärda i att frågor om statligt inflytande över och insyn i verksamheten blev föremål för fortsatta överväganden. Riksdagen ställde sig bakom utskottets uttalanden.

Utskottet har självfallet stor respekt för de synpunkter beträffande förändringar i byggnationen på Flyinge som framförts från länsantikvarien. Vad gäller länsantikvariens synpunkter beträffande det kulturella värdet av byggnadsbeståndet på Flyinge finns enligt utskottets mening inget motsatsförhållande till den byggnadsförändring som föreslås. Utskottet anser att så olika storheter som bevarandet av en värdefull byggnation å ena sidan och möjligheten för Flyinge att även i framtiden utgöra en levande institution inte med fördel kan ställas mot varandra. Flyinges kulturhistoriska värde får en helt annan och enligt utskottets mening lägre dignitet om verksamheten på Flyinge väsentligt måste förändras. Enligt utskottets

mening är det en icke obetydlig förändring att ett nytt ridhus måste lokaliseras flera hundra meter från byggnationen i övrigt.

I valet mellan en hög funktionalitet beträffande byggnadsanläggningar och enbart hög prioritet för byggbeståndets kulturhistoriska värde, är utskottet benäget fästa stort avseende vid det förstnämnda. Den föreslagna byggnadsförändringen beträffande Flyinges gamla ridhus finner utskottet väl ägnad att tillgodose såväl funktionsduglighet som kulturvårdens intresse.

Utskottet anser att vidare ansträngningar bör göras för att uppnå en sådan lösning att den uppkomna intressekonflikten kan lösas på ett för verksamheten vid Flyinge tillfredsställande sätt. Någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 1992 finner utskottet dock f. n. inte påkallad.

7. Bidrag till permanent skördeskadeskydd (punkt 14 mom. 2)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Som redovisades" och på s. 15 slutar med "av motionerna" bort ha följande lydelse:

Som redovisades — — — (lika med utskottets) — — — i skördeskadeskyddet.

Enligt utskottets mening talar starka skäl för att baljväxterna får ingå i skördeskadeskyddet. Som anförs i motion 630 har dessa växter stor betydelse för jordens kväveförsörjning och för växtföljden. De har också stort värde på grund av sin proteinrikedom. Utskottet anser att det är av stor vikt att regeringen snarast tar initiativ till erforderliga förändringar i skördeskadeskyddet. I motion 1446 anförs att kokärt och åkerböna omedelbart bör kunna ingå i skyddet. Utskottet delar denna uppfattning. Likaså finner utskottet angeläget att en effektivare form av katastrofskydd för de fältmässigt odlade grönsakerna införs.

Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet här anfört med anledning av motionerna 630 och 1446.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande ändringar i skördeskadeskyddet

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1982/83: 630 och 1982/83: 1446.

8. Administration av permanent skördeskadeskydd m. m. (punkt 15 mom. 2)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet vill" och på s. 16 slutar med "berörd del" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner i likhet med motionärerna att kostnaderna för att administrera skördeskadeskyddet är oproportionerligt stora. Utskottet anser därför att en översyn av administrationen i syfte att minska kostnaderna är väl motiverad. Yrkandet härom i motion 2000 biträds sålunda.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande översyn av skördeskadeskyddets administration
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1982/83: 2000 yrkande 4.

9. Statens livsmedelsverk (punkt 20)

John Andersson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Med hänsyn" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att matens sammansättning och egenskaper har stor betydelse i strävan att stärka den förebyggande hälso- och sjukvården. I en tid då debatten om livsmedlen kretsar allt intensivare kring frågor om tillsatser, rester av bekämpningsmedel och tungmetaller bör kraven på en effektiv livsmedelskontroll upprätthållas. Den föreslagna reella sänkningen av anslaget till livsmedelsverket kan som motionärerna påpekar befaras leda till att verket inte kan ansvara för alla delar av livsmedelskontrollen. Mot den bakgrunden tillstyrker utskottet motionskravet om en höjning av anslaget.

Utskottet hemställer

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1440 till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 56 230 000 kr.

10. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård (punkt 24 mom. 2)

Einar Larsson (c), Lennart Brunander (c) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 23 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det beslut som togs av riksdagen för ett år sedan bör bli vägledande även när det gäller fördelningen av djursjukvårdskostnaderna mellan avgifter och bidrag. Den linje som då anvisades innebar att en viss höjning av veterinärkostnaderna för det enskilda sjukbesöket ansågs vara ofrånkomlig för att finansiera de samti-

digt genomförda reformerna med bl. a. en ökning av antalet veterinär-tjänster. Med den nedskärning av anslaget som nu föreslås i budgetpropositionen blir emellertid en kraftig höjning av djursjukvårdsavgiften nödvändig. De höjda djursjukvårdsavgifter som aviseras medför enligt utskottets mening risk för att enskilda djurägare av kostnadsskäl kan dra sig för att tillkalla veterinär även i fall där insats av en sådan skulle erfordras. Utskottet anser sålunda att anslaget F 15 såvitt avser bidrag till distriktsveterinärorganisationen bör räknas upp och intäkterna från djursjukvårdsavgifter begränsas så att statens nettokostnader för subventioneringen av djursjukvården förblir reellt oförändrade. Utskottet beräknar därvid att en höjning av anslagsposten till bidrag till distriktsveterinärorganisationen m. m. i förhållande till innevarande budgetår med 5 232 000 kr. i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag är rimligt. Härigenom kan höjningen av intäkterna från djursjukvårdsavgifter begränsas till 7 644 000 kr. Regeringens förslag bör alltså ändras i motsvarande mån.

Med de ändringar som följer av utskottets ställningstagande tillstyrks regeringens förslag under de två anslag varom nu är i fråga.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1982/83: 1983 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 61 323 000 kr.

11. Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader (punkt 27 mom. 2)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser att:

dels den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Utskottet finner" och slutar med "motion 1466" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att Sveriges lantbruksuniversitet genom sin långsiktplanering har skapat goda förutsättningar för att kunna lösa de krav som samhället ställer på verksamhetens inriktning och uppfylla de förväntningar på resultat som ställs. Universitetet arbetar inom ett område som är centralt för vår samhällsekonomi och på ett sätt som är av stor långsiktig betydelse. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det vore olyckligt om den planering som genomförts inte kan utnyttjas för ett effektivt resursutnyttjande genom den relativt stora neddragning av resurserna som på ett oförutsett sätt föreslås i propositionen. Utskottet stöder således motionärernas yrkande och föreslår att regeringens förslag till medelsanvisning höjs med 4 milj. kr. Den sålunda föreslagna ökningen bör emellertid enligt utskottets mening icke föranleda någon ytterligare belastning av de sammantagna forskningsanslagen under huvudtiteln. Utskottet föreslår därför i det följande en reducering av vissa höjningsförslag beträffande andra anslag, nämligen G 5 Skogs- och jordbrukets forskningsråd och H 6 Miljövärdhetsforskning.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1466 till *Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 354 839 000 kr.

12. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (punkt 29 mom. 1)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser – under förutsättning av riksdagens bifall till reservation 11 – att

dels den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet instämmer" och slutar med "avstyrker motionen" bort ha följande lydelse:

I samband med behandlingen av anslaget till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader (se ovan punkt 22) har utskottet föreslagit ökad medelstillsättning till förmån för forskningen vid lantbruksuniversitetet. En höjning av detta anslag bör emellertid icke föranleda någon ökning av de sammantagna forskningsanslag som regeringen föreslagit under jordbrukshuvudtiteln. Med hänvisning härtill tillstyrker utskottet motion 1459 såvitt nu är i fråga och föreslår att anslaget till jord- och skogsbrukets forskningsråd reduceras med 3 milj. kr. jämfört med regeringens förslag.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1459 yrkande 3 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 44 852 000 kr.

13. Forskningsresurser till vattenbruk (punkt 29 mom. 2 b)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Vad utskottet" och slutar med "bakgrund härav" bort ha följande lydelse:

Utskottets uttalande gäller i viss mån även motion 645. Dock är det enligt utskottets mening befogat att redan nu betona angelägenheten av att regeringen och handläggande myndigheter ser till att, inom ramen för givna forskningsresurser, den nya näringsgrenen vattenbruk får vara ett prioriterat område. Av största vikt är att frågan om vattenföroreningar i samband med fiskodling kan lösas genom forsknings- och utvecklingsarbete. Vad utskottet sålunda uttalat med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 b) bort ha följande lydelse:

- 2 b) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet uttalat med anledning av motion 1982/83: 645.

14. Mark för naturvård (punkt 34 mom. 1)

Arne Andersson i Ljung, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 36 som börjar med "Anslaget bör" och slutar med "motion 1977 yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Anslaget bör enligt regeringens förslag föras upp med ett oförändrat belopp av 20 milj. kr. för nästa budgetår.

Utskottet vill framhålla att naturvården är en integrerad del av miljöpolitiken. Den syftar till att bevara och vidareutveckla det svenska kulturlandskapet. De största insatserna på detta område utförs och har utförts av jordbrukare och skogsbrukare, som i hundratals år genom odlarmöda skapat detta landskap.

Det är enligt utskottets mening självklart att en aktiv naturvård utnyttjar den kunskap som markägare har i rikligt mått och att ett förtroendefullt samarbete skapas med dessa.

Ett sådant samarbete kan ha formen av avtal om naturvårdande insatser från markägarens sida mot ersättning. Denna form bör enligt utskottets mening användas i ökad utsträckning medan däremot förvärven av mark för naturvård bör dämpas. Anslaget Mark för naturvård bör därför sänkas till 15 milj. kr.

Som ett ytterligare skäl för detta förslag kan anföras att betydande svårigheter föreligger att förvalta tidigare förvärvad mark.

Vad utskottet här anfört innebär att utskottet förordar att regeringens förslag till anslagsanvisning antas med den ändring som betingas av ett bifall till motion 1977 yrkande 3.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1977 yrkande 3 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.

15. Mark för naturvård (punkt 34 mom. 2)

Einar Larsson (c), Lennart Brunander (c) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 36 som börjar med "Även utskottet" och slutar med "bör bibehållas" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill erinra om riksdagens beslut förra året om ett särskilt förfarande för överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden, bl. a. syftande till att ej obetydliga arealer främst urskog och urskogsliggande områden skulle kunna ges varaktigt skydd. I nu föreliggande budgetförslag förordas att ifrågakvarande överföring avskaffas. Detta innebär en kraftig minskning av resurserna för reservatsbildning, särskilt som anslaget föreslås ligga kvar på oförändrad nominell nivå.

Enligt utskottets mening bör denna kraftigt minskade ambitionsnivå för naturvården inte accepteras. Behoven att skydda värdefulla naturområden, främst urskogar och liknande områden, är alltså mycket stora. Utskottet föreslår därför att riksdagen uttalar sig för att det nuvarande systemet med överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden bibehålls. Ramen för ifrågavarande marköverföring bör alltså vara 10 milj. kr. per år.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande överföring av mark mellan domänfonden och naturvårdsfonden
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1982/83: 1097 yrkande 16 och 1982/83: 1459 yrkande 1.

16. Miljövårdsforskning (punkt 36)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser – under förutsättning av riksdagens bifall till reservation 11 – att utskottets yttrande fr. o. m. den del som på s. 37 börjar med "Utskottet har" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet har under punkt 27 i det föregående föreslagit en viss omprioritering av forskningsresurserna till lantbruksuniversitetets förmån. Under hänvisning härtill föreslår utskottet en reducering av nu förevarande anslag med 1,5 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. Detta innebär att utskottet tillstyrker motion 1459 i förevarande del (yrkande 4).

Utskottet hemställer

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1459 yrkande 4 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 46 700 000 kr.

17. Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. (punkt 38)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser att utskottets yttrande fr. o. m. den del som på s. 38 börjar med "Regeringens förslag" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Regeringens förslag – – – (lika med utskottet) – – – var angelägen. Enligt utskottets mening bör emellertid programmen för grus- och våtmarksinventeringar kunna läggas upp så att de mest angelägna behoven först tillgodoses utan att detta behöver medföra några olägenheter. Kostnaderna kan därmed fördelas över en längre tidsperiod. Utskottet föreslår med hänsyn härtill och med beaktande av det ansträngda budgetläget att anslagsökningen i enlighet med vad som förordas i motion 1459 yrkande 2 begränsas till 2,1 milj. kr. och att anslaget alltså beräknas till 9,8 milj. kr. för nästa budgetår.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1459 yrkande 2 till *Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 9 800 000 kr.

18. Stöd till miljöskyddsteknik (punkt 40)

Arne Andersson, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att utskottets yttrande fr. o. m. den del som på s. 39 börjar med "Enligt naturvårdsverkets" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att en minskning av anslaget med 10 milj. kr. är rimlig med hänsyn till den avsevärda reservation som föreligger på anslaget. Då projekten ofta har en lång genomförandetid torde effekten av föreslagen minskning bli obetydlig. Enligt utskottets mening inbjuder höga anslag till satsningar med ett risktagande som inte står i rimlig proportion till möjligheterna till framgång.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1977 yrkande 4 till *Stöd till miljöskyddsteknik m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 53 000 000 kr.

19. Åtgärder mot försurningen (punkt 41 mom. 1)

Arne Andersson i Ljung, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 40 som börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "del (yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

I motion 1977 yrkande 1 anförs att anslaget för nästa budgetår bör uppgå till 70 milj. kr. eller 5 milj. kr. mer än vad regeringen föreslår. Motionärerna hänvisar bl. a. till att naturvårdsverket beräknat medelsbehovet till 75 milj. kr.

Som anförs i propositionen är det angeläget att insatserna mot försurning kan intensifieras. Utskottet är för sin del berett att ställa sig bakom det i motion 1977 framförda förslaget att det för nästa budgetår bör anvisas 70 milj. kr. under detta anslag. Utskottet tillstyrker alltså motionen i förevarande del.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1982/83: 1977 yrkande 1 till *Åtgärder mot försurningen* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 70 000 000 kr.

20. Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. (punkt 45 mom. 2)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 43 som börjar med "Även om" och slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Även utskottet vill starkt understryka det stora behov av insatser som föreligger på flora- och faunavårdens område. Arbetet hämmas emellertid i hög grad av brist på medel. Vad gäller det i motion 1097 framförda förslaget att jaktvårdsfonden i större utsträckning bör kunna utnyttjas för ändamålet vill utskottet i och för sig instämma i att det vore önskvärt om så kunde ske. Enligt gällande jaktlagstiftning är det regeringen som äger bestämma om användningen av medel från nämnda fond. Utskottet förutsätter att regeringen har sin uppmärksamhet riktad på hithörande frågor och vidtar de åtgärder som befinns erforderliga för att i möjligaste mån tillgodose syftet med nu ifrågavarande motionsyrkande. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande särskilda medel till flora- och faunavård
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1982/83: 1097 yrkande 17.

Särskilda yttranden**1. Främjande av husdjursaveln m. m. (punkt 9 mom. 2)**

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anför:

Vi vill erinra om att verksamheten vid statens förutvarande hingstdepå och stuteri har mycket gamla anor. Statens huvudmannaskap har inneburit att det har funnits hingstar av jämn, hög kvalitet och att betäckningsavgifterna har hållits på en låg nivå. Utskottet underströk förra året att avvecklingen av det statliga huvudmannaskapet inte fick innebära att kvalitetskraven ställs lägre än som hittills varit fallet. I anslutning härtill framhöll utskottet det önskvärda i att frågor om statligt inflytande över och insyn i verksamheten blev föremål för fortsatta överväganden. Riksdagen ställde sig bakom utskottets uttalanden.

Mot bakgrund av det intresse som föreligger för en fortsatt högkvalitativ verksamhet på förevarande område skulle det enligt vår mening vara ägnat att förvåna om det inte skulle visa sig möjligt att uppnå en sådan lösning av den uppkomna intressekonflikten mellan stiftelse och kulturvårdande myndigheter som i rimlig grad kan tillfredsställa båda parter. Det framstår enligt vår mening helt orimligt om grunden för den nybildade stiftelsens möjligheter att bedriva sin verksamhet skulle ryckas undan genom alltför kostsamma anspråk i samband med den erforderliga upprustningen av utbildningsföresättningsgarna vid Flyinge. Då vi emellertid utgår från att

regeringen med uppmärksamhet följer denna fråga, har vi inte nu ansett oss böra påkalla någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 1992.

2. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård (punkt 24 mom. 2)

Arne Andersson, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anför:

Vi delar motionärernas uppfattning att det beslut som togs av riksdagen beträffande kostnadsfördelningen mellan djurägarna och staten för ett år sedan bör bli vägledande även när det gäller fördelningen av djursjukvårds-kostnaderna mellan avgifter och bidrag. Den linje som då anvisades innebär att en viss höjning av veterinärkostnaderna för det enskilda sjukbesöket ansågs vara ofrånkomlig. Den omfördelning till djurägarerna som föreslogs i budgetpropositionen är inte i linje med vare sig djurhälso-utredningens förslag eller riksdagens beslut 1982. De höjda djursjukvårds-avgifter som aviseras medför enligt vår mening risk för att enskilda djur-ägare av kostnadsskäl kan dra sig för att tillkalla veterinär.

Då djursjukvårdsavgiften endast belastar kostnad för veterinär inom distriktsveterinärorganisationen får avgiften dessutom en allvarligt snedvridande effekt beträffande konkurrensförhållandet mellan veterinär inom och utom distriktsveterinärorganisationen.

Moderata samlingspartiet stödde inte införandet av denna avgift när beslutet togs i riksdagen våren 1982. Vi hade emellertid den uppfattningen att den blygsamma kostnaden som avsågs utgå (5 resp. 10 kr.) gjorde att avgiften såväl för lantbruket som för veterinären/uppbördsmanen skulle vara acceptabel. Avgiften var ju trots allt tillkommen för att ge djurägaren säkrare tillgång till veterinärtjänster och för att ge utrymme för fler tjänster i distriktsveterinärorganisationen. För veterinärerna skulle detta betyda rimligare och med andra grupper en mera jämförbar arbetssituation. Den fyrdubbling av avgifterna som skett dels genom lantbruksstyrelsens åtgärder, dels genom regeringens i budgetpropositionen framlagda förslag har lett till en så allvarlig konkurrenssnedvridning att hela distriktsveterinärorganisationen är i fara.

Då det nu i riksdagen synes finnas en majoritet för att genomföra regeringens förslag har vi valt att på detta sätt redovisa vår inställning i denna fråga. Vi kommer på annat sätt att aktualisera en omprövning av lämpligt uttagssystem för de medel som skall bekosta de nya tjänster varom riksdagen var överens för ett år sedan.

3. Bidrag till djursjukhusens investeringskostnader (punkt 24 mom. 3)

Lars Ernestam (fp) anför:

Jag är i och för sig enig med utskottets majoritet om att sluten djursjukvård inte är en statlig angelägenhet. De sällskapsdjur som utgör det huvudsakliga klientelet vid djursjukhusen, dvs. främst hundar och katter men

även hästar, fyller dock en så viktig social funktion i stora samhällslager att särskilda ansträngningar borde göras för att stödja dessa djursjukhus. Det samhällskontrollerade AB Trav och Galopp förfogar över ansevärda medel som härrör från spelverksamhet. Såsom framhålls i motion 1454 synes det rimligt att djursjukhusen får stöd genom att någon mindre del av ATG:s vinstmedel avsätts till djursjukhusens investeringskostnader.

4. Alternativa odlingsformer (punkt 27 mom. 4)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anför:

Genom att stimulera till en odling med mindre insatser av bekämpningsmedel och handelsgödsel kan vi vinna fördelar i form av bättre miljö och arbetsmiljö, ett energisnålare jordbruk och en skonsammare hantering av jordbruksmarken. Det bör vara möjligt att i det konventionella jordbruket utnyttja de erfarenheter som vunnits genom användande av alternativa metoder. Mot denna bakgrund är det nödvändigt att satsa mer på forskningen på området och att ta större arealer i anspråk för försök med alternativ odling och konventionella jordbruk med inslag av alternativa metoder.

Enligt vår bedömning har utskottets majoritet inte i tillräcklig grad beaktat synpunkterna i motion 641. Vi har därför velat framföra vår uppfattning i detta särskilda yttrande.

5. Stöd till biodynamisk odling (punkt 27 mom. 4)

Lars Ernestam (fp) anför:

Såsom framhålls i motion 788 görs det både i Sverige och på andra ställen försök för att klara en jordbruksproduktion som inte utarmar jorden och som ger produkter av hög näringskvalitet och giftfrihet. Det biodynamiska jordbruket utmärker sig genom att tillvarata markens långsiktiga produktionsförmåga och genom att riktigt och effektivt hushålla med naturresurserna. Mot denna bakgrund är det enligt min uppfattning angeläget att lantbruksuniversitetets omprioriteringar innefattar stöd till dessa alternativa jordbruksformer.

